

1 Til Sentralstyret
2 Kopi Landsstyret
3 Dato 2. april 2021
4 Fra Miriam Langmoen, Generalsekretær

5 INNKALLING OG SAKSPAPIRER

6 FOR SST-7-21

7 **Møtedato:** Torsdag 8. april 2021
8 **Møtested:** Zoom (<https://tinyurl.com/SST-7-2-21>)
9 **Møtetid:** 17:00-20:30
10 **Link til skjema for innsending av endringsforslag:** <https://tinyurl.com/SkjemaSST-7-21>
11 **Oversikt over innsendte forslag:** <https://tinyurl.com/InnsendteSST-7-21>

12 Saksliste

- 13 **064 Godkjenning av innkalling** **V**
- 14 **065 Valg av ordstyrer og referent** **V**
15 *Innstilling:* Christine Evjen, ordstyrer
16 Miriam Akkouche, referent
- 17 **066 E-postvedtak siden sist møte** **O**
18 v/ Miriam Langmoen, generalsekretær
19 *Under denne saken redegjør generalsekretær for eventuelle epostvedtak siden forrige*
20 *sentralstyremøte, slik at de kan protokollføres.*
- 21 **067 Status fylkeslag** **D**
22 v/ Kristina Moe-Karlsen, Saida Tufa og Vilhelm Bjørgul, fylkessekretærer
23 *Under denne saken redegjør fylkessekretærene for hva ståa er i fylkeslagene de har ansvar for.*
24 *Dersom en fylkessekretær ikke kan delta på møtet, sender hen en skriftlig orientering. Det blir mulig*
25 *for sentralstyret å stille spørsmål og vi åpner for en diskusjon etter orienteringen.*
- 26 **068 Orienteringsrunde** **O**
27 *Under denne saken redegjør alle for hva de har gjort siden forrige sentralstyremøte.*
28 Utvalgsledere / folk med koordinerende roller:
29 - Hva (konkret) har gruppen din gjort siden forrige ordinære møte?
30 - Hvilke prosjekter jobber dere med?
31 - Hvem jobber med hva?
32 - Hvordan ligger dere an med ting?
33 Talspersoner:
34 - Hva skjer i MDG (i MDGs sentralstyre, landsstyre og på Stortinget)?
35 Generalsekretær:
36 - Hva skjer i MDGs valgkampsutvalg og med MDGs valgkamparbeid?
37 - Hva skjer i sekretariatet?
38 Internasjonal kontakt:

- 39 - Hva skjer i det internasjonale arbeidet?
 40 Alle:
 41 - Hvilke eksterne politiske aktører har du hatt politisk kontakt med?
 42 - Hva annet har du gjort i GU siden forrige møte?
- 43 **069 Oppdatering om covid-situasjonen** **O**
 44 v/ Miriam Langmoen, generalsekretær
 45 *Dette er en fast orienteringssak der generalsekretær redegjør for hvordan situasjonen påvirker GU og*
 46 *hvilke koronavurderinger GU og MDG gjør løpende.*
- 47 **070 Regulering av stemmerett i møteregulene** **V**
 48 v/ Sebastian Teigen Nygård, organisasjonssekretær
 49
- 50 **071 Retningslinjer for frifond 2021** **V**
 51 v/ Miriam Langmoen, generalsekretær
 52
- 53 **072 Tida for nye vasskraftverk er forbi** **V**
 54 v/ Peter Struthers, sentralstyremedlem og leder av politisk utvalg for klima og natur
 55
- 56 **073 Mangfoldig familiepolitikk** **V**
 57 v/ Sigurd Sønsteli, sentralstyremedlem og leder av politisk utvalg for antirasisme og
 58 likestilling
 59
- 60 **074 Revidering av budsjettet for 2021** **V**
 61 v/ Miriam Langmoen, generalsekretær
- 62 **075 Tilbakemeldinger fra medarbeidersamtalene (ettersendes)** **D**
 63 v/ Miriam Langmoen, generalsekretær
- 64 *Deretter møtekritikk*
- 65 *O er orienteringssaker*
 66 *D er debattsaker*
 67 *V er vedtakssaker*
- 68 Oslo, 2. april 2021
- 69 Miriam Langmoen,
 70 Generalsekretær
 71

71

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Sebastian Teigen Nygård, Organisasjonssekretær
Dato 29.03.2021
Saksnr. SST-7-21-070

72

REGULERING AV STEMMELIKHET I

73

MØTEREGLENE

74 *Bakgrunn og prosess*

75 I mitt arbeid med finskriving av referater fra ymse SST- og LS-møter har eg lagt merke til at det
 76 ikkje finnes noen standardisert måte å behandle stemmelikhet på. Stemmelikhet reguleres per
 77 nå ikkje i møtereglene, som gjør at denne situasjonen, som oppstår på ganske mange møter,
 78 reguleres av den enkelte ordstyrers skjønn og/eller tradisjon. Etter min mening er dette noe
 79 som eksplisitt bør adresseres i møtereglene.

80

81 Først av alt; hva er stemmelikhet? Ved stemmelikhet mener eg den situasjonen i en votering
 82 der det er like mange møtedeltagere med stemmerett som stemmer for og mot et forslag.
 83 Dette inkluderer både når man stemmer for og imot et enkelt forslag, for eksempel om man er
 84 for eller imot å vedta en politisk uttalelse, og når man stemmer mellom to motstridende
 85 forslag, som i en cupvotering om man foretrekker lilla eller oransje bananer.

86

87 Stemmelikhet oppstår når et partall av delegater voterer for og imot. Dette kan skje ved at det
 88 er et partall med stemmeberettigede møtedeltagere i organet, som i LS, hvor det er 22
 89 fylkesdelegater og 2 talspersoner, eller når et organ med et oddetall med stemmeberettigede
 90 møtedelegater har frafall i møtet, eller når et antall av de stemmeberettigede møtedeltagerne i
 91 et møte stemmer avholdende. Spesielt det faktum at et av våre høyeste organer, LS, har et
 92 vedtektsfestet antall på 24 delegater, et partall, et sterkt argument for at vi bør regulere
 93 stemmelikhet. Et fulltallig LS, hvor alle delegater aktivt tar stilling til et forslag, risikerer å
 94 regelmessig oppnå stemmelikhet.

95

96 Eksisterende praksis, slik eg oppfatter den fra referater og tidligere møtedeltagelse, er at man
 97 først umiddelbart gjentar voteringen dersom den i utgangspunktet resulterte i stemmelikhet.
 98 Dette er dog ikkje alltid tilfellet, der noen ordstyrere argumenterer for at et forslag som ikkje
 99 er innstilt i sakspapiret må oppnå flertall for å bli vedtatt. Altså, om et ikkje-innstilt forslag
 100 mottar like mange stemmer for som imot, så faller forslaget. Den samme logikken anvendes
 101 når det er snakk om å stemme imot innstilte forslag. Dette er en logikk eg ikkje mener GU
 102 burde følge, ettersom verdien av et innstilt forslag ikkje nødvendigvis er høyere enn verdien av
 103 et forslag som kommer inn under behandling av saken.

104

105 Praksisen med å votere på nytt med en gang mener eg derimot at vi burde fortsette med,
 106 ettersom tilfeller dette oppfordrer de som eventuelt har stemt avholdende til å ta et aktivt
 107 standpunkt i saken. Det er også en tidseffektiv måte å løse problemet på. Altså;

108

109

110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161

1. Første stemmelikhet

a) Første gang stemmelikhet forekommer i votering over et, eller flere motstridende, forslag gjentas voteringen umiddelbart.

Dersom stemmelikhet forekommer også i den umiddelbart gjentatte voteringen mener eg at det er god grunn til å tro at stemmelikheten bunner i noe substansielt.

Her er praksis, så vidt meg bekjent, at man tillater et argument for hver side av saken. Det er verdt å understreke at dette punktet i tilstrekkelig grad skal ha blitt debattert i debatten, og at dette ikkje er en gjenåpning av strek, men en avklaring for hver av sidene for hvorfor de stemmer som de gjør.

Derfor foreslår eg at denne for/imot sesjonen begrenses til 30 sekunder til hver side. Den som er forslagsstiller for/imot forslaget/forslagene det voteres over burde ha førsterett på å argumentere for/imot forslaget de er enig/uenig i.

Dersom det er mer enn en forslagsstiller må disse bestemme innbyrdes hvem som skal ta ordet. Dersom forslagsstiller ikkje er til stede eller ikkje ønsker å tale for punktet, er det den som melder seg først, som tidligere har votert i tråd med synspunktet det skal argumenteres for, som får holde innlegget.

Det er også verdt å merke at forslagsstiller ikkje burde kunne ta ordet for å snakke mot sitt eget forslag, dersom de har endret oppfatning i løpet av debatten. Altså;

2. Andre stemmelikhet

a) Andre gang stemmelikhet forekommer i votering over et, eller flere motstridende, forslag kan hver side av saken holde et innlegg på 30 sekunder for sitt syn i saken.

b) Forslagsstiller(e) har førsterett på å holde dette innlegget, så lenge de taler i tråd med forslagets intensjon.

I) Er det mer enn en forslagsstiller for forslag(et), bestemmes det innbyrdes hvem som skal holde innlegget.

II) Dersom denne retten ikkje benyttes, er det den som først melder seg, som tidligere har votert i tråd med synspunktet det skal argumenteres for, som får holde innlegget.

Dersom stemmelikhet forekommer også etter dette steget, mener eg at det er god grunn til å tro at organet ikkje kommer til å fatte en avgjørelse med flertall, når det kommer til dette forslaget, i løpet av møtet, i alle fall ikkje på en effektiv måte.

For å bøte på dette, mener eg at organet burde ha mulighet til å sende videre forslaget med delt innstilling til et høyere organ for behandling. Men, eg mener ikkje at dette burde være en automatisk konsekvens av 3 ganger stemmelikhet.

Dersom dette er en høyaktuell sak, så er det ikkje fordelaktig for LS-1 et år å utsette behandlingen av saken med nesten et år, til GULM, bare fordi de var uenige i en del av uttalelsen. I tillegg, om det er GULM som behandler saken, så har ikkje de noe høyere organ å sende dette videre til, med mindre man anser GULM året etter som en mulig kandidat, som eg ikkje gjør. Likevel, dersom møtet ønsker å utsette å ta stilling til saken, og har muligheten til det, mener eg at de burde ha anledning til å gjøre dette, med absolutt flertall, altså med over 50% av stemmene til de stemmeberettigede til stede.

162 Dersom organet ikke velger å, eller kan, utsette avgjørelsen, mener eg at dette tyder på at
 163 saken enten må behandles vidare, eller at saken må avgjøres på en måte som ikkje krevjer
 164 flertall. Altså må man velge mellom å åpne strek eller å fatte avgjørelsen med krone eller mynt.
 165

166 Å åpne strek midt i en votering mener eg det burde være høy terskel for å gjøre, og anbefaler i
 167 så fall at dette bare gjøres dersom 2/3 av det absolutte flertallet ønsker dette. Dersom strek
 168 åpnes, skal eksklusivt de(t) forslag det er uenighet om debatteres. Strek burde da settes
 169 umiddelbart etter første inntegning. Det burde ikkje være anledning for replikker etter strek
 170 er satt i dette tilfellet, og bare et lite antall talere, balansert mellom synspunktene.
 171

172 Etter den nye talerlisten er tom, foretas det umiddelbart en ny votering over de(t) aktuelle
 173 forslag. Dersom det blir absolutt flertall for en side her, ansees voteringen som avgjort.
 174

175 Blir det stemmelikhet her, går man rett på avgjørelse via krone og mynt. Siden med den eldste
 176 delegaten tilknyttet seg får gjennomslag for sitt synspunkt dersom resultatet er krone, og den
 177 andre siden dersom resultatet er mynt. Altså;
 178

179 3. Tredje stemmelikhet

180 a) Tredje gang stemmelikhet forekommer i votering over et, eller flere
 181 motstridende, forslag, kan organet velge å sende saken vidare til behandling
 182 hos et høyere organ, med delt innstilling på de(t) aktuelle forslag.

183 I) En slik videresendelse bestemmes med absolutt flertall.

184 b) Dersom voteringen ikke videresendes, kan organet åpne strek for å diskutere
 185 de(t) aktuelle forslag vidare.

186 I) Å åpne strek på denne måten krevjer et kvalifisert, absolutt flertall på
 187 2/3.

188 II) Strek settes umiddelbart etter første inntegning.

189 III) Bare møtedeltagere med stemmerett kan tegne seg under denne
 190 debatten.

191 IV) Maks 6 talere settes opp på talerlisten, med like mange talere for
 192 hver side av saken.

193 V) Ingen andre tema enn de(t) aktuelle forslag skal debatteres.

194 VI) Taletiden begrenses til 1 minutt per delegat.

195 VII) Når talerlisten er tom, voterer det umiddelbart over de(t) aktuelle
 196 forslag.

197 i) Her kreves det absolutt flertall.

198 c) Dersom man ikke oppnår flertall i hverken 3a) eller 3b), avgjøres saken ved å
 199 slå «krone eller mynt».

200 I) Dette gjøres på valgfri måte, så lenge det bare finnes to binære utfall,
 201 med like stor forekomstsjanse.

202 II) Utfallet den eldste delegaten ønsker for forslaget forekommer
 203 dersom resultatet er «krone», og det motsatte dersom resultatet er
 204 «mynt».
 205

206 **Diskusjon**

207 Fremgangsmåten eg har skissert over kan virke overveldende og overkomplisert, men eg har
 208 utformet reglene på en slik måte for å minimere eventuell uenighet i tolkning av reglene under
 209 møtet. Jo flere ganger det blir stemmelikhet på samme punkt, jo mer sannsynlig er det at de
 210 involverte partene i avstemningen er høyt investert i utfallet av voteringen. Derfor blir det
 211 også mer detaljert og restriktivt jo flere ganger det blir stemmelikhet.
 212

213 Til sammenligning har vi her omtalelsen av hva som skjer ved stemmelikhet fra
214 forretningsordenen til MDGLM 2021:

215

216 **§14 – Avstemninger**

217 b) [...] Ved stemmelikhet gjentas voteringen med oppfordring til de avholdende
218 om å ta stilling. Hvis dette ikke gir resultat kan det åpnes for ett innlegg for
219 hvert alternativ, før ny votering. Hvis heller ikke dette gir resultat, vinner
220 alternativet som er innstilt av saksforbereder. Dersom det ikke foreligger noen
221 innstilling fra saksforbereder blir leders stemme avgjørende.

222 Her mener eg det er flere problematiske elementer, som uvisshet i hvem som skal holde
223 innlegget for hvert alternativ, og at det innstilte alternativet automatisk vinner etter tre
224 voteringer med stemmelikhet over et forslag. Dette mener eg kan føre til et demokratisk
225 underskudd, ettersom en slik løsning kan innebære at et punkt som står i en resolusjon, som er
226 innstilt av ledelsen eller SST, kan diktere hva LS eller LM vedtar, bare de stemmer helt likt tre
227 ganger på rad. Enda verre er det om ingenting er innstilt, da det i vår situasjon vil tilfalle
228 talspersonene å ta stilling til avgjørelsen. Selvfølgelig har talspersonene et særskilt ansvar for
229 utvikling og formidling av våre politiske standpunkter, men deres stemme i organer der de har
230 stemmerett har alltid vært like tung som alle andres stemme. Dette er et prinsipp eg mener vi
231 bør fortsette med.

232 Sannsynligvis ligger nok det ideale mellom mitt forslag her og de bestemmelsene som gjaldt
233 under MDGLM 2021. Eg står likevel inne for min innviklede og kompliserte løsning, ettersom
234 eg tror det vil lede til en rettferdig gjennomføring av stemmelikhet over forslag som kan være
235 veldig engasjerende, for begge standpunkter, som ellers kunne ledet til konflikt eller
236 usikkerhet rundt tolkning av regler, grunnet uklarhet i hvordan de skal gjennomføres i praksis.

Punkter til diskusjon

- 237 • Er den foreslåtte reguleringen av stemmelikhet for komplisert?
238 • Er avgjørelse ved «krone eller mynt» i ytterste konsekvens forsvarlig?
 • Er det nødvendig å regulere stemmelikhet i møteregulene?

Forslag til vedtak

240 **F1:** Det vedlagte forslaget til regulering av stemmelikhet, slik det foreligger, legges inn i
241 møteregulene til alle nasjonale organer i Grønn Ungdom.

Vedlegg

1- Forslag til regulering av stemmelikhet

243 Med vennlig hilsen

244 Sebastian Teigen Nygård,
245 Organisasjonssekretær,
246 Porsgrunn, 29. Mars 2021

247

248

FORSLAG TIL REGULERING AV STEMMELIKHET

249

250 1. Første stemmelikhet

251 a) Første gang stemmelikhet forekommer i votering over et, eller flere motstridende,
252 forslag gjentas voteringen umiddelbart.

253

254 2. Andre stemmelikhet

255 a) Andre gang stemmelikhet forekommer i votering over et, eller flere motstridende,
256 forslag kan hver side av saken holde et innlegg på 30 sekunder for sitt syn i saken.

257 b) Forslagsstiller(e) har førsterett på å holde dette innlegget, så lenge de taler i tråd
258 med forslaget's intensjon.

259 I) Er det mer enn en forlagsstiller for forslag(et), bestemmes det innbyrdes
260 hvem som skal holde innlegget.

261 II) Dersom denne retten ikkje benyttes, er det den som først melder seg, som
262 tidligere har votert i tråd med synspunktet det skal argumenteres for, som får
263 holde innlegget.

264

265 3. Tredje stemmelikhet

266 a) Tredje gang stemmelikhet forekommer i votering over et, eller flere motstridende,
267 forslag, kan organet velge å sende saken videre til behandling hos et høyere organ, med
268 delt innstilling på de(t) aktuelle forslag.

269 I) En slik videresendelse bestemmes med absolutt flertall.

270 b) Dersom voteringen ikke videresendes, kan organet åpne strek for å diskutere de(t)
271 aktuelle forslag videre.

272 I) Å åpne strek på denne måten krever et kvalifisert, absolutt flertall på 2/3.

273 II) Strek settes umiddelbart etter første inntegning.

274 III) Bare møtedeltagere med stemmerett kan tegne seg under denne debatten.

275 IV) Maks 6 talere tegnes på slik, med like mange talere for hver side av saken.

276 V) Ingen andre tema enn de(t) aktuelle forslag skal debatteres.

277 VI) Taletiden begrenses til 1 minutt per delegat.

278 VII) Når talerlisten er tom, voteres det umiddelbart over de(t) aktuelle forslag.

279 i) Her kreves det absolutt flertall.

280 c) Dersom man ikke oppnår flertall i hverken 3a) eller 3b), avgjøres saken ved å slå
281 «krone eller mynt».

282 I) Dette gjøres på valgfri måte, så lenge det bare finnes to binære utfall, med like
283 stor forekomstsjanse.

284 II) Utfallet den eldste delegaten ønsker for forslaget forekommer dersom
285 resultatet er «krone», og det motsatte dersom resultatet er «mynt».

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Miriam Langmoen, generalsekretær
Dato 29.03.2021
Saksnr. SST-7-21-071

grønn
 ungdom

RETNINGSLINJER FOR FRIFOND

2021

Bakgrunn

Grønn Ungdom mottar støtte fra Kulturdepartementet, administrert av LNU gjennom ordningen Frifond organisasjon. Frifond-midlene skal gå til lokal aktivitet i organisasjonens laveste selvstendige demokratisk valgte enhet rundt om i landet. I vårt tilfelle er dette fylkeslagene våre, med unntak av lokallagene Akershus, Buskerud og Østfold, som er de laveste demokratisk valgte enhetene i det geografiske området Viken. Midlene deles ut til organisasjonen sentralt, som så distribuerer dem til de ulike lokal- og fylkeslagene.

LNU stiller krav om at vi vedtar interne retningslinjer for Frifond hvert år, for å kvalifisere for midlene. Sentralstyret vedtar disse retningslinjene.

Hvilke krav stiller LNU?

- Midlene deles ut på bakgrunn av antall kvalifiserende medlemmer i grunnlagsåret, dvs. betalende medlemmer under 26. *Grunnlagsåret* for midlene som skal deles ut i 2021, er 2019. Vi får altså midler basert på medlemstallet for to år siden. Grønn Ungdom fikk veldig mange nye medlemmer i klimastreik- og valgåret 2019, så vi ligger an til å mer Frifondstøtte i år enn tidligere :)
- Tellende lokal- og fylkeslag må ha levert årsrapport til sentralledet (altså oss) i grunnlagsåret 2019, og de må ha en selvstendig økonomi.
- Lokal- og fylkeslag som mottar støtten må kunne dokumentere hva de har brukt den til, og at den har gått til lokal aktivitet som er innenfor LNUs retningslinjer¹.
- Alle midler som ikke blir brukt opp innen fristen, blir krevet tilbake.
- Lokal- og fylkeslagene kan ikke ha Frifondmidler fra ulike tilskuddsår stående på konto samtidig. (I praksis: de må tilbakebetale eventuelle restmidler før de får utbetalt neste års pott.)

Hva er endret fra fjorårets retningslinjer?

Tidligere har punkt 3.5 i retningslinjene satt en maks grense på 35 000 kr utbetalt per fylkeslag. Oslo GU, som har flest medlemmer, er de eneste som har hatt nok medlemmer til at de burde få mer enn 35 000 kr utbetalt hvis man bare baserer utbetalingen på medlemstall.

¹ <https://www.lnu.no/stotteordninger/frifond/frifond-organisasjon/retningslinjer/>

322
323 I praksis har dette betydd at økonomirådgiver Vegard har regnet ut hvor mye penger hvert lag
324 skal få (basert på medlemstall), justert ned Oslos utbetaling til 35 000 kr, og fordelt resten av
325 Oslos pott på de andre lagene.

326
327 I år håper vi som sagt å få mye mer penger. Jeg har derfor lagt opp til å justere opp
328 «makspotten» til 65 000 kr.

329
330 I tillegg har LNU innført noen nye krav til årsrapport fra lokallagene. Dette er også endret i
331 retningslinjene.

332

333 **Forslag til vedtak**

334 **F1:** Retningslinjene for Frifond organisasjon 2021 vedtas slik de foreligger.

335

336 **Vedlegg**

337 1 - Retningslinjer for Frifond organisasjon 2021

338

339

340

341

342 Med vennlig hilsen

343

344

345 Miriam Langmoen

346 *Generalsekretær*

347

348 Oslo, 29.03.2021

349
350

351

RETNINGSLINJER FOR BRUK AV FRIFOND MIDLER 2021

352

353

354 **Formål**

355 1.1 Formålet med støtteordningen Frifond organisasjon i Grønn Ungdom er å stimulere til
356 lokal aktivitet i Grønn Ungdoms lokal- og fylkeslag, i tillegg til utvikling i
357 alle ledd i organisasjonen.
358

359 **Inngangskrav**

360 2.1 Frifondmidler blir utdelt som driftsstøtte til tellende lokalledd i Grønn Ungdom. Et
361 lokalledd regnes som tellende når det:

- 362 • er den laveste, demokratiske og selvstendige enheten i organisasjonen.
- 363 • kan dokumentere at det har minst fem tellende medlemmer under 26 år.
- 364 • kan dokumentere at det har holdt årsmøte i 2019 og 2020.
- 365 • har kontroll over egen økonomi ved å disponere egen bankkonto.
366

367 2.2 Frifondmidler blir utdelt som prosjektmidler til tellende lokalledd dersom lokalleddet:

- 368 • kan dokumentere at det har en egenkapital på under 10 000 kroner.
- 369 • kan dokumentere at midlene brukes på valgkampsrettet aktivitet i valgår og
370 medlemsrettet aktivitet i mellomvalgsår.
- 371 • sender inn søknadsskjema innen fristen.
372

373 2.3 Søknad om prosjektmidler må godkjennes av sentralstyret etter innstilling fra
374 generalsekretær.
375

376 **Utbetaling**

377 3.1 Midlene blir utbetalt til lokalleddets bankkonto når søknaden for prosjektmidler er
378 godkjent og/eller leder og økonomiansvarlig i lokalleddet har bekreftet at de har lest
379 retningslinjene.
380

381 3.2 Midlene fordeles etter en fordelingsnøkkel der 1/6 går til prosjektmidler og 5/6 går til
382 driftsstøtte.

- 383
384 3.3 Driftsstøtte fordeles etter en fordelingsnøkkel der 1/3 fordeles som en fast sum på alle
385 tellende lokalledd og 2/3 fordeles etter antall betalende medlemmer per 31.12.20.
386
387 3.4 Avsatte prosjektmidler som ikke deles ut, overføres til driftsstøttepotten.
388
389 3.5 Ingen lokalledd skal få utbetalt mer enn 65 000 kroner i driftsstøtte eller mer enn 5 000
390 kroner som prosjektmidler.
391
392 3.6 Frist for utbetaling til lokalledd er 1. november 2021.
393

394 **Utbetaling**

- 395 4.1 Lokalledd skal innen 1. desember 2022 levere en rapport med enkelt regnskap, bilag og
396 beskrivelse av hva de har brukt Frifondmidlene til. Rapporten skal følge en fast mal
397 utarbeidet av sentralledet. Rapporten skal inneholde følgende:
398
 - Hvor mye midler lokalleddet har fått utbetalt.
 - Hvor mye midler som har blitt brukt.
 - Hva midlene har blitt brukt til.
 - Lokalleddets navn og kommune- og fylkestilhørighet.
 - Dato for valg av styre.
 - Styrets funksjonsperiode.
 - Navn og adresse på styremedlemmer per 31. desember.
 - Signatur fra leder og økonomiansvarlig på at rapporten er korrekt, og at de kan vise til regnskap og bilag ved eventuelle stikkprøver.
- 400
401
402
403
404
405
406
407
- 408 4.2 Frifondmidler skal ikke
409
 - disponeres av sentralledet og/eller mellomliggende lag
 - brukes til å dekke egenandel eller lignende for Grønn Ungdoms nasjonale arrangementer, herunder sommerleir og landsmøtet
 - brukes til å lønne ansatte
 - brukes til innsamlingsaktivitet
 - brukes til å bygge egenkapital
 - brukes utenfor Norge eller til aktivitet i utlandet
 - brukes til innkjøp av rusmidler
- 410
411
412
413
414
415
416
417
- 418 4.3 Beløp som ikke er rapportert inn innen 1. desember 2022, må tilbakeføres samme dato
419 til Grønn Ungdom nasjonalt.
420

421 **Klageadgang**

- 422 5.1 Lokalledd som har søkt om prosjektmidler, men ikke fått søknaden godkjent, har rett til
423 å sende skriftlig klage innen tre uker etter svar på søknad. Ved klage må søknaden
424 vurderes på nytt.
425

426 **Administrasjon i sentralledet**

- 427 6.1 5% av Frifondmidlene Grønn Ungdom mottar kan gå til administrasjon i sekretariatet.
428

429 **Behandling av retningslinjer**

- 430 7.1 Retningslinjer for bruk av Frifondmidler i Grønn Ungdom vedtas av sentralstyret.
431
432
433

433

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Peter Struthers, sentralstyremedlem
Dato 29.03.2021
Saksnr. SST-7-21-072

TIDA FOR NYE VASSKRAFTVERK ER FORBI

434

435 **Bakgrunn**

436 “Uberørt natur får ein stadig større verdi. Tida for nye store vasskraftutbyggingar i Noreg er
 437 over” sa statsminister Jens Stoltenberg i sin nyttårstale for 21 år sidan². Etter hundre år med
 438 kraftutbygging har 2/3 av dei store norske vassdraga vorte regulert og eit område som er
 439 ekvivalent med meir enn halvparten av det totale vassarealet i Noreg er demma ned³. Av 4000
 440 vassdrag i Noreg, har berre 388 vorte verna mot utbygging⁴⁵. Likevel ser me i dag at parti i
 441 Noreg vil opna opp dei verna vassdraga for kraftutbygging og elektrifisering av samfunnet⁶.

442

443 **Kor mykje energi treng me?**

444 Noreg sin fornybardekning av den totale energibruken er rundt 51%⁷. Noregs Vassdrag- og
 445 energidirektorat utarbeida ein rapport i 2020⁸ som kom fram til at Noreg sitt energibehov er
 446 235 TWh, der 135 TWh er elektrisitet. Om me elektrifiserer samfunnet direkte med straum vil
 447 me trengje ytterlegare 30-50 TWh elektrisitet. I følge Statnett, treng me omlag 80 TWh meir
 448 fornybar energi enn me produserer i dag. Om alle våre energibehov skal dekkjast av fornybar
 449 energi, vil me trengje ein kombinasjon av hydrogen og elektrisitet. Dette er fordi nokre formar
 450 for infrastruktur framleis ikkje kan elektrifiserast direkte, men det er mogleg å nytte hydrogen
 451 som energiberar og nytte brenselceller til drift. Å gå bort frå forbrenningsmotorar vil òg gje
 452 kraftig energieffektivisering. Full elektrifisering av Noreg vil difor gje eit lågare totalt
 453 energibehov enn i dag, anslått til omlag 214 TWh med full elektrifisering⁹.

454

² Statsminister Jens Stoltenbergs nyttårstale <https://www.dagbladet.no/nyheter/statsministhttps://www.enova.no/er-jens-stoltenbergs-nyttarstale/65676039>

³ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/ferskvann/vassdragsutbygging/>

⁴ Jon Arne Eie, Per Einar Faugli og Jens Aabel: Elver og vann. Vern av norske vassdrag. Grøndahl Dreyer 1996. ISBN 82 504 2241

4

⁵ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/verne-vassdrag/>

⁶ Frp og Sp ønsker seg omkamp om utbygging av vernede vassdrag <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/PRPgk7/frp-og-sp-oenker-seg-omkamp-om-utbygging-av-vernede-vassdrag>

⁷ Fornybarmeteret

https://www.energinorge.no/contentassets/14940b60888e47e98af41fab67129f7d/energi_norge_bar21_master_lowres_oppslag.pdf

⁸ https://publikasjoner.nve.no/rapport/2020/rapport2020_36.pdf

⁹ Et elektrisk Norge – fra fossilt til strøm

<https://www.statnett.no/globalassets/for-aktorer-i-kraftsystemet/planer-og-analyser/et-elektrisk-norge--fra-fossilt-til-strom.pdf>

455 Sjølv med ein optimistisk energieffektiviseringsgrad på 29%¹⁰ vert dette ein monaleg sum som
 456 er ekvivalent med nesten 35 Tonstad-kraftverk (Noreg sitt største vasskraftverk), eller 200
 457 Alta-kraftverk¹¹.

458

459 **Om ikkje vasskraft, kva?**

460 98% av all fornybar energi i Noreg kjem frå vasskraft med 2% frå vind- og varmekraft til
 461 saman¹². NVE forventar 15TWh frå nye vasskraftverk fram mot 2040¹³. Om me vil lukke døra
 462 til meir vasskraftutbygging i Noreg, må me sjå på andre moglegheiter og nye fornybare
 463 energikjelder for å dekke energiforbruket me har i dag og i framtida.

464

465 **Inngrep i sårbare økosystem**

466 Utbygging av vasskraft førar til større og meir langvarige inngrep inn i økosystem som har hatt
 467 få mekaniske inngrep frå før. Demming av elver påverkar økosystem i elver i stor grad, med
 468 overfløyming, bakke-demningar og mykje mindre vatn nedanfrå. Vassføring frå demning skader
 469 òg alt dyr- og planteliv som bor langs elvekantane.

470

471 **Konflikt med menneskerettar**

472 I tillegg til konflikt med dyr- og planteliv, kjem konflikt med menneskjer. Den norske staten har
 473 vist veldig lite omsyn til samiske rettar og interesser når det kjem til utbygging av kraftverk i
 474 Sápmi^{14,15}. Samane har ei dobbel byrde når det kjem til klimakrisa og er trua av utrydding av
 475 både klimaendringar og det grønne skiftet. Som eit antirasistisk parti, må Grøn Ungdom leggja
 476 sær tung vekt på Sametinget si avgjerd i sakar som gjeld samiske rettar og interesser.

477

478 **Drøfting**

479 Denne politiske fråsegna tar for seg både tiltak for å unngå stor og inngripande kraftutbygging i
 480 Noreg og støtte til nye fornybare energikjelder.

481

482

483 **Kartlegging og vern av meir vassdrag**

484 I dag er rundt 11% av vassdraga i Noreg kartlagt for potensielle verneverdiar¹⁶. Det er umogleg
 485 å vite kva me øydeleggjar om me ikkje har nokon informasjon om korleis det var før. I 2004, var
 486 landbruksdepartementet bekymra for at den "mangelfulle kartlegginga kunne få negative
 487 konsekvensar, spesielt for utnytting av dei mest produktive areala langs vassdraga», som
 488 uttrykt gjennom supplering av Verneplan for vassdrag¹⁷. Me må jobbe for ein grundig
 489 kartlegging av verneverdiane i alle vassdrag i Noreg. Med kunnskap i botnen, kan me opne for
 490 ein ny verneplanrunde. Å supplere verneplanen for vassdrag med fleire vassdrag er allereie
 491 MDG sin politikk.

492

493 **Forbetring av eksisterande kraftverk**

494 Grunnrenteskatten er ein skatt som utbyggjarar må betale for å bruke våre felles ressursar. På
 495 kraftverk med produksjon over 10 MW (megawatt) betalar eigaren 1.3 øre per kWh (kilowatt

¹⁰ https://www.enova.no/upload_images/EC1F6780830743F3950356367CBD45F9.pdf

¹¹ <https://enerwe.no/kraftkommune-vannkraft/dette-er-de-storste-vannkraftverkene-i-norge/145890>

¹² <https://www.regjeringen.no/no/tema/energi/fornybar-energi/fornybar-energiproduksjon-i-norge/id2343462/>

¹³ <https://www.nve.no/energiforsyning/kraftmarkedsdata-og-analyser/langsiktig-kraftmarkedsanalyse/>

¹⁴ <https://snl.no/Alta-saken>

¹⁵ <https://www.nrk.no/sapmi/reineiere-jubler-ikke-av-90-millioner-kr-i-erstatning-1.15047992>

¹⁶ https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2007100300007?page=0

¹⁷ Supplering av Verneplan for vassdrag

<https://www.regjeringen.no/contentassets/c4ff6620056d4b8a9b071d10601ebd72/no/pdfs/stp200320040075000dddpdfs.pdf>

496 per time) som ein naturressursskatt¹⁸. Mange kraftverk i dag produserer 9.9 MW når dei
 497 kunne produsert opp mot 20 MW, men det hadde vore ulønsamt for utbyggjarar til å auke
 498 produksjonen. Me har landa på eit kortsiktig og eit langsiktig tiltak for å løysa problemet. Fyrst,
 499 å innføre ein fritaksperiode i starten av oppussing- og utvidingsprosjekt av vasskraftverk som
 500 gjer at skattetrykket ved oppstarten er vesentleg lågare enn i dag. Tiltaket er foreslått av
 501 NTNU og kunne hjelpe å auke kraftproduksjonen i Noreg med 10%¹⁹. Dette er ein monaleg
 502 mengde produksjon for inngrep som har allereie skjedd. Forskinga har syna at ein tredobling av
 503 installert effekt er teoretisk mogleg med så kalla "ekstrem oppgradering"²⁰.

504 Det langsiktige tiltaket er å greie ut moglegheita til å tilknytte grunnrenteskatten til
 505 inngrep og tap av verdifulle økosystem, heller enn kraftkapasitet. Per i dag, er skatten tilknytt
 506 kraftkapasitet og produksjon. Dette er då ikkje tilknytt inngrep og tap av dyr- og planteliv sidan
 507 graden av inngrep ikkje er tilknytt kraftkapasitet. Eit 9 MW vasskraftverk kan vera like eller
 508 endå meir skadeleg enn eit som produserer 50 MW. Det gir då meining at me greier ut ein måte
 509 å tilknytte grunnrenteskatten til inngrep og skade, bår for vasskraft men òg for vindkraft og
 510 alle andre nye fornybare energikjelder, i tråd med Grøn Ungdom sitt vedtekne politikk.

511
 512 Eit norsk vasskraftverk med installert kapasitet over 10 MW er i snitt 50 år gammalt²¹. Den
 513 årlege totale kraftproduksjonen i norske vasskraftverk kan aukast med 4 TWh dersom ein
 514 erstattar alle turbinane med nye. Ei slik oppgradering vil ikkje endre vasskraftverkets fysiske
 515 fotavtrykk (demninga, vassvegen osv.). Med dagens skattesystem er det ikkje praktisk mogleg
 516 for selskap å bytte ut vassdragsplanane, så nye insentiv kan gjere det mogleg å produsere meir
 517 fornybar energi²².

518 519 **Flaumsikring**

520 Ei grunn som er ofte gitt som påskott for utbygging i verna områder er flaumsikring. Den beste
 521 måten å unngå skadeleg flaum er å ikkje bygga i flaumutsatte områder, der det er fare for
 522 flaum. Med sterke klimaendringar treng me sterk og framtidretta arealplanlegging. Med
 523 vassdragsplanar etter plan- og bygningslova kan kommunane leggje rammar for bruk av
 524 vassdraga og tilhøyrande areal, og dermed ta omsyn til flaumfare og klimaendringar.

525 Saman med dette må me restaurere myrområde og overutbygde elver for å ta vare på
 526 flaumdempande evne av elv- og myrøkosystem. Restaurering av vassdrag med store inngrep i
 527 dag er eit tiltak som aukar biologisk mangfald og lagrar karbon samstundes som me nyttar
 528 økosystem sitt flaumdempande evne. Flaummark, innsjøar, brakkvatnsjøar, elve- og bekkeløp,
 529 myr, kjelder og flaummarkskog bidrar vesentleg til regulering av vasshastegheit, vern mot
 530 erosjon, og skade på dyr- og planteliv. Trer og busker bindar jorda fast og hindrar tap av
 531 jordsmonnet, stabiliserer elvekantane og dempar flaumvatnet²³.

532 533 **Vetorett til Sametinget**

534 Naturen vert nedbygd i store og irreversible arealinngrep der samiske rettar og samisk
 535 naturbruk vert sett til side uansett kor mykje prosess og saksutredning som skjer i forkant av
 536 slike avgjerder. Me meiner at samar veit sjølv det som er best for dei, deira land og for
 537 framtidige generasjonar og vil då gje Sametinget ein vetorett i alle utbygging saker som gjeld

¹⁸ <https://energifaktanorge.no/regulering-av-energisektoren/skattlegging-av-kraftsektoren>

¹⁹ <https://www.nrk.no/osloogviken/hoyt-skattetrykk-hindrer-vannkraftutbygging-1.15051303>

²⁰ Ekstrem oppgradering av eksisterende vannkraft kan gi betydelig mer kraft <https://forskning.no/energi-miljoteknologi-naturressursforvaltning/ekstrem-oppgradering-av-eksisterende-vannkraft-kan-gi-betydelig-mer-kraft/1805894>

²¹ INVESTERINGSBESLUTNINGER I STOR VANNKRAFT
<https://www.energinorge.no/contentassets/cd47caa5f4a545afb678576d4a58778f/2019-05-27-investeringsbeslutninger-i-stor-vannkraft-menon-economics.pdf>

²² Energiens pris
<https://naturvernforbundet.no/naturogmiljo/energiens-pris-article39601-1024.html>

²³ Ikke ofre vernede vassdrag <https://naturvernforbundet.no/naturvern/vern-av-naturomrader/vassdrag/ikke-ofre-vernede-vassdrag-article38475-749.html>

538 samar eller som skjer i Sápmi. Dette er det einaste måten å sikre at Sametinget får den
 539 avgjerande stemma det bør har og er ein sikrare måte å unngå grøn kolonisering på. Som eit
 540 antirasistisk parti, må all politikk frå Grøn Ungdom ta omsyn til urfolk sine rettar og jobbe imot
 541 rasisme og kolonisering. Ein vetorett hadde endra Sametinget frå eit organ med like mykje
 542 makt som Mållaget, til eit organ med reell politisk makt i Sápmi. Ein vetorett er såpass radikalt
 543 at utvalet meiner at me ikkje kan ta avgjerda sjølv, og legg derfor også inn eit Alternativ B til
 544 votering.

545

546 Free, Prior and Informed Consent

547 Free, Prior and Informed Consent (FPIC) er modellen som Dei sameinte nasjonane (SN) nyttar
 548 og fremjar som beste praksis når ein forhandlar med urfolk²⁴²⁵. For å sikre oss mot grøn
 549 kolonisering og konflikt mellom stat og urfolk i Noreg må me sikre at prinsippet om urfolks
 550 åtgang til informert samtykke vert etablert i praksis. Korkje utbygging eller vern av vassdrag
 551 kan skje på kostnad av urfolk som bur i området.

552

553 Solceller og solenergi i energimiksen

554

555 I følge solkraftindustrien kan kraftpotensialet for solcelleutbygging i Noreg vere så høgt som
 556 30 TWh årleg²⁶. Dette inkluderer solcellepotensialet frå hustak og andre utbygde overflatar
 557 som allereie eksisterer i Noreg. Å byggje solcellepanel på bygningstak vil ikkje påverke nytta av
 558 bygningane og vil heller ikkje krevje store inngrep i urørte områder.

559

560 Solfangarar kan bidra med å redusere behovet for energi til oppvarming. Om det kombinerast
 561 med varmebrønner, kan energien som produserast om sommaren også nyttas om vinteren²⁷.
 562 Det er om vinteren at behovet for oppvarming er størst. Det er anslått at en slik løysing kan gje
 563 så mykje som 20 TWh energi for private heimar, og endå meir om vi inkluderer kommersielle
 564 eigendomar²⁸.

565

566 Vindkraft

567

568 EU reknar vindkraft som den minst øydeleggjande typen fornybar energi. For Dei Grøne er det
 569 viktig å vurdere dette saman med plassering av anlegg. Det er difor mykje støtte for vindkraft,
 570 så lenge vindkraftanlegg ikkje øydeleggjar urørt natur gjennom vegbygging eller avskoging.

571

572 Det er stort potensiale for å byggje ut flytande eller bunnfast havvind i Noreg, men det finnast
 573 likevel nokre utfordringar tilknytt å gjere flytande havvind kommersielt lønsamt. Det gjerast
 574 mykje forskning og arbeid for å løyse desse utfordringane. Om prosjekta vert lønsamme kan
 575 Noreg etter kvart få 18-44 TWh energi frå offshore havvind.

576

577 Bioenergi

²⁴ United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples
https://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_en.pdf

²⁵ Free Prior and Informed Consent <https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/publications/2016/10/free-prior-and-informed-consent-an-indigenous-peoples-right-and-a-good-practice-for-local-communities-fao/>

²⁶ Nytt veikart om solkraft: - Kan bygge ut mye mer
<https://e24.no/olje-og-energi/i/1Bvq9W/nytt-veikart-om-solkraft-kan-bygge-ut-mye-mer>

²⁷ Kan sesonglagring av solvarme være lønnsomt?
<https://static1.squarespace.com/static/597512eb579fb3d3de0207aa/t/5d8bc898f5ee5d6f34227d2c/1569441952176/Sesonglagret+varme+I%C3%B8nnsomt+-+Solenergidagen+-+PHHeverdahl+NMBU+2019-09-19.pdf>

²⁸ Ressursgrunnlag
<https://www.nve.no/energiforsyning/ressursgrunnlag/?ref=mainmenu>

578
 579 Å brenne treverk slepp ut 103 gram CO₂ per MJ, og å brenne kull slepp ut 108 gram CO₂ per
 580 MJ²⁹. Brenning av treverk er ikkje eit godt alternativ for rein energi, om ein ynsker å redusere
 581 CO₂-utslepp. Ein får større effekt om ein konverterar treverk/biomasse til metanol eller
 582 etanol. I så fall kan ein erstatte konvensjonelle forbrenningsmotorar med brenselceller som
 583 forbrenner metanol eller etanol, og brenselceller er tre gonger meir effektive enn
 584 konvensjonelle forbrenningsmotorar. Dermed er det mogleg for fly, skip eller tog å potensielt
 585 berre sleppe ut ein tredjedel av det dei gjer i dag, om ein går over til nytting av brenselceller.
 586 Det er anslått at bioenergi frå norske skogar kan gje 35 TWh energi årleg.

587
 588 **Bølgekraft**

589
 590 Teknologien for bølgekraft er ikkje kommersielt lønsam enno, men det finnst fleire ulike
 591 pilotprosjekt. Bølgekraft kan vere ein mykje mer stabil og forutsigbar kilde til fornybar energi
 592 enn solenergi og vindkraft. I Noreg er det anslått at kraftproduksjon ved bølgekraft har eit
 593 potensiale på over 400 TWh – 2,5 gonger høgare enn Noregs totale produksjon av elektrisitet
 594 i dag.

595 **Spørsmål til diskusjon**

- 596 • Er det for radikalt med vetoretten til Sametinget?

597 **Saksbehandlers konklusjon**

598 Tida for nye vasskraftverk er forbi

599 **Forslag til vedtak**

600 F1:

601
 602 **Vedlegg:** Tida for nye vasskraftverk er forbi

603
 604 Med venleg helsing

605
 606 Peter Struthers
 607 Sentralstyremedlem og leiar av politisk utval for klima og natur
 608 Oslo, 29.03.2021
 609

²⁹ Ekspertpanel av forskere advarer om bioenergi <https://forskning.no/energi-klima-skog/ekspertpanel-av-forskere-advarer-om-bioenergi/1562319>

609

610

611

612

613

614

615

TIDA FOR NYE VASSKRAFTVERK ER FORBI

616

617

618 Vasskraftutbygging, saman med olje og gass, har byggja landet. No er tida forbi for alle tre. Med

619 å pusse opp eksisterande vasskraftverk og å satse på nye fornybare energikjelder, kan Noreg

620 sitt energiforbruk bli 100% fornybart og utsleppsfritt. Me skal løyse klimakrisa, men utan å

621 ofre verdifull natur eller urfolk sine rettar.

622

623 **Vasskraft for framtida. Grøn Ungdom vil:**

624 ● Jobbe for kartlegging av verneverdiane i alle vassdrag i Noreg.

625 ● Opne for ei ny verneplanrunde i neste Stortingsperiode.

626 ● Har vassdragsplanar, etter plan- og bygningsloven, så kommunane kan leggje rammer
627 for bruken av vassdraga og tilhøyrande areal.

628 ● Restaurere myrområde og overutbygde elver for å ivareta naturens flaumdempande
629 evne.

630 ● Auke restaurering og dimensjonering av kulvertar, som bære aukar kapasiteten til å føre
631 vatnet bort, og leggjar betre til rette for fiskevandringar.

632 ● Innføre ein fritaksperiode i starten av prosjekt som pussar opp vasskraftverk, som gjer
633 at skattetrykket ved oppstarten er vesentleg lågare enn i dag.

634 ● Greie ut moglegheita til å tilknytte grunnrenteskatten til inngrep og tap av verdifulle
635 økosystem.

636 ● Sikre at prinsippet om urfolks åtgang til informert samtykke blir etablert i praksis og at
637 Sametinget og samiske interesser er ein del av utbyggingsprosessen frå starten.

638

639 - **Alternativ A:** At Sametinget får ein vetorett i utbygging saker som gjeld samar
640 eller er i Sápmi.

641 - **Alternativ B:** At Sametinget får ein avgjerande stemme i utbygging saker som
642 gjeld samar eller er i Sápmi.

643 **Nye fornybare energikjelder. Grøn Ungdom vil:**

644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657

- Fokusere på forskning på bølgekraft, fordi det kan utgjere ei bærekraftig energikjelde og kan bidra til energimiksen i framtida
- Fokusere på treverk og biomasse som har vorte prosessert til høgare energikvalitet, som etanol eller metanol, heller enn å brenne treverket.
- At staten skal vere forplikta til å kjøpe overskotskraft frå solenergi, til same straumpris som forbrukaren. Det burde heller ikkje vere nokon øvre grense for energiproduksjon, slik at fleire kan installere solcellepanel i eigen heim og potensielt tene pengar på det.
- Utvikle nasjonale retningslinjer for kvar vindkraftanlegg burde plasserast på land og korleis landskapsendringar med vindkraftutbygging vil påverke CO₂-utslepp. Om utsleppa ved utbygging vil vere større enn det som sparast ved eitt års drift av anlegget, skal prosjektet ikkje gjennomførast.
- Stimulere til erstatning av eksisterande vassturbinar med nye, for å auke kraftproduksjon. Staten burde dekke 50% av kostnadane.

658

658

Til Sentralstyret
 Kopi Landsstyret
 Fra Sigurd Sønsteli, sentralstyremedlem
 Dato 25.03.2021
 Saksnr. SST-7-21-073

659

660

661

MANGFOLDIG FAMILIEPOLITIKK

662

Ordliste

663

Heteronormativ: Heteronormativitet er et uttrykk for at heteroseksualiteten betraktes som norm for seksualitet. Det vil si at det heteroseksuelle samleiet, som har, eller ser ut som det har, forplantning som formål, blir normen for seksuelle handlinger. I tillegg vil det heteroseksuelle parforhold, bestående av en mann og en kvinne, være normen for samlivsformer.³⁰

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

- **Interseksjonalitet:** Begrepet interseksjonalitet viser til hvordan sosiale kategorier som kjønn, rase, etnisitet, religion, sosial klasse, seksuell orientering og funksjonsevne kan samvirke og påvirke personers leve- og livsvilkår.³¹
- **Medmor:** Medmor er lovgivningens betegnelse på mors kvinnelige ektefelle eller samboer som skal ta del i foreldreansvaret.³²
- **Dobbeltminoritet:** Å tilhøre to eller flere minoritetsgrupper. For eksempel å tilhøre en etnisk minoritet og en seksuell minoritet.
- **Polyamori:** Polyamori defineres som en person som har flere kjærlighetsforhold og relasjoner samtidig med åpenhet og samtykke fra partner(ere). Mennesker som regner seg som polyamorøse, oppfatter og erfarer det som helt naturlig at man kan ha kjærlighetsforhold til flere personer samtidig. De setter spørsmålsteget ved om parforholdet eller ekteskapet skal være den eneste legitime samlivsform. Slik polyamorøse mennesker ser det, kan kjærlighet oppstå mellom flere mennesker på hver sin måte. Andre begreper man også bruker er polyamorøse, ikke-monogami og mest vanlige er poly. (<https://no.wikipedia.org/wiki/Polyamori>). Ikke alle forhold er helt like, selv om de til felles går under ikke-monogame. Noen forhold kan det være alle partene har en relasjon med hverandre, mens i andre forhold har en eller relasjon til andre som ikke tredjemann har igjen. De som anser seg som poly har og ulike legninger, og ikke alle er skeive.
- **Monogami:** Monogami er at en person er gift, eller lever i formelt partnerskap med én person av gangen.

³⁰ [heteronormativitet - Store medisinske leksikon \(snl.no\)](https://snl.no/heteronormativitet)

³¹

<https://www.google.com/url?q=https://snl.no/interseksjonalitet&sa=D&source=editors&ust=1616683196667000&usg=AOvVaw2sh7yCF1DWeDgXP8jncR7H>

³²

<https://www.google.com/url?q=https://snl.no/medmor&sa=D&source=editors&ust=1616683196681000&usg=AOvVaw3lMrKZbhKZj6RPWBppFwel>

689 **Skeiv familiepolitikk**

690 **Bakgrunn**

691 Det blir stadig flere utradisjonelle, moderne familier som i utgangspunktet ikke faller innenfor
 692 den gammeldagse definisjonen av familie. Det er gode relasjoner og egnethet som må være
 693 avgjørende når man vurderer om noen er gode omsorgspersoner, ikke biologisk tilhørighet,
 694 kjønne eller antallet partnere i relasjonen. Derfor må ikke-heteronormative familier ha
 695 samme beskyttelse, vern, muligheter og plikter overfor hverandre. På denne måten kan
 696 samfunnet ta vare på dem og sikre at de tar vare på hverandre. Derfor må det juridiske
 697 regelverket dekke disse familiene, og de må få tilbud på lik linje med tradisjonelle familier i
 698 offentlige institusjoner, systemer og regelverk.

699 **Drøfting**

700 **Øke kunnskap i skolen og offentlige instanser**

701 For å redusere fordommer rundt ulike seksualiteter og regnbuefamilier, og oppnå mer aksept i
 702 samfunnet må man øke kunnskapen. Et av disse tiltakene for å øke kunnskapen er allerede i
 703 grunnskolen gjennom seksualundervisningen. Seksualundervisning har blitt kritisert mye for
 704 faget ikke omfatter nok fokus på ulike seksualiteter og samlivsformer. Ved å ha mer fokus og
 705 normalisere ulike seksualiteter og hvordan alle familier er forskjellige, der også polyamorøse
 706 forhold blir ansett som en samlivsform som normalt vil unge tidlig få en aksept, forståelse og
 707 kunnskap som er gode virkemidler mot fordommer. Allerede i barnehagen møter barn
 708 hverandre der alle kommer fra ulike familier. Vi tenker det er nødvendig at man allerede i
 709 barnehagen blir lært om ulike samlivsformer, og er med på å legge enda bedre grunnlag før
 710 barna kommer på skolen. Både med å forsterke seksualundervisningen på skolen og legge opp
 711 til barn i barnehagen lærer om ulike samlivsformer og familier vil man øke forståelsen og
 712 kunnskap om ulike relasjonsforhold i befolkningen over tid.

713 Det er viktig at våre offentlige institusjoner innenfor barnevern, helse og utdanning får økt
 714 kunnskap om ulike relasjonsnormer og ulike familiesammensetninger. På denne måten kan
 715 institusjonene bedre møte alle typer familier, ikke bare de heteronormative. Mennesker som
 716 anser seg som poly opplever også en del fordommer i offentlige instanser og at de blir dømt på
 717 grunnlag av manglende kunnskap rundt ulike seksualiteter og samlivsformer. For å unngå
 718 dette er det derfor viktig å innføre et kompetansekrav rundt denne tematikken i helse- og
 719 sosial faglige utdanninger og yrker. I tillegg til rettsvitenskapelige utdanninger. Det er med å
 720 sørge for ansatte i ulike institusjoner og instanser har mer kunnskap i møte med ulike familier.

721 **Barnevernet**

722 Det er viktig at et barns identitet blir godt ivaretatt og tilrettelagt for i møte med barnevernet.
 723 Dette gjelder alt fra kjønnsidentitet og seksualitet til kulturell bakgrunn. Det er også viktig at
 724 de forskjellige elementene som utgjør ens identitet sees i sammenheng med hverandre.
 725 Istedenfor at et individs kulturelle bakgrunn og kjønnsidentitet sees på og tilrettelegges for
 726 separat, trenger institusjoner som barnevernet også å ha kunnskap om hvordan disse delene
 727 av et barns identitet kan påvirke hverandre. Dobbeltminoriteter kan oppleve utfordringer som
 728 kommer av samspill mellom utfordringer knyttet til minoritetsgruppene man er en del av.
 729 Derfor er det viktig at barnevernet kan se og hjelpe et barn med behov de har knyttet til sin

730 identitet som for eksempel skeiv og som muslim, men også med behovene de har som skeiv
 731 muslim. For å kunne styrke hjelpen barnet får i møte med slike utfordringer, må barnevernet
 732 ha en interseksjonell tilnærming. Dette innebærer blant annet mer samspill mellom
 733 ressurspersonene som har kompetanse på de forskjellige bakgrunnene og identitetene et barn
 734 kan ha, og at det er flere ansatte i barnevernet med ulike kulturelle, seksuelle og
 735 kjønnsidentiteter. Dette kan i tillegg gjøre det tryggere for barnet å uttrykke sin identitet. Det
 736 er også viktig at barnevernet har kunnskap om forskjellige familieformer, nettopp fordi de skal
 737 være i møte med familier og mangel på kunnskap kan skape fordommer, misforståelser eller
 738 generelt dårligere vurdering og håndtering fra saksbehandlers side.

739 Det må også jobbes for at det blir flere skeive familier blant fosterforeldre. Dette er både fordi
 740 skeive familier kan sikre et godt hjem i like stor grad som heteronormative familier, men også
 741 fordi at et større spekter av fosterhjem øker sjansen for å finne fosterforeldre som deler
 742 identitets-karakteristikker med fosterbarnet. En fosterfamilie som deler minoritetsidentitet
 743 med barnet, enten det er seksualitet, kjønn, kulturell eller etnisk bakgrunn, kan lettere forstå
 744 barnets behov og utfordringer knyttet til den delen av deres identitet, som gjør det lettere å
 745 hjelpe. Dette gjelder også beredskapshjem, hvor at barnet blir møtt på en så god måte som
 746 overhode mulig med en gang, er essensielt. Bufdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet)
 747 har ikke god nok statistikk på hvor mange norske fosterhjem som består av skeive familier. De
 748 kan derimot med sikkerhet si at det er på en mye lavere prosent enn det vi ser i befolkningen.³³
 749 Bufdir ønsker selv at fosterhjem skal "gjenspeile samfunnets familiestrukturer og mangfold".
 750 Et første skritt i å sikre at spekteret av fosterfamiliers sammensetning gjenspeiler hvordan det
 751 er fordelt i befolkningen er å kartlegge nettopp hvor langt vi er unna et slikt mål.

752 **Adopsjon**

753 Likekjønnede par bør ha mulighet til å adoptere på lik linje med andre par.³⁴ Om et barns
 754 foreldre er skeive eller ikke, har ingen effekt på deres evner som foreldre og barnets oppvekst.
 755 Derfor er det utrolig trist at av landene Norge samarbeider med knyttet til adopsjon, er det
 756 bare Colombia som lar skeive par adoptere³⁵. Det er derfor viktig at Norge, som et verdi-
 757 liberalt land og som forkjemper for likestilling, aktivt jobber for at skeive par skal få muligheten
 758 til å adoptere i landene Norge samarbeider med om adopsjon.

759 **Kjønnsnøytrals språk i barneloven og i offentlige dokumenter.**

760 Familier består i mange tilfeller ikke av en mor, en far og barn. For å ta hensyn til mange ulike
 761 typer skeive familiekonstellasjoner er det derfor viktig at begrep som omtaler foreldrene er
 762 kjønnsnøytrale i barneloven og i offentlige dokumenter. Å omtale foreldrene nettopp som
 763 forelder, fremfor far og mor i offentlige dokumenter har stor verdi i å bekjempe strukturelle
 764 heteronormative forventninger til hvordan en familie skal se ut. Dessuten presser disse
 765 betegnelsene individer som ikke identifiserer seg som mann eller kvinne inn i en
 766 kjønnsbetinget rolle. Man kan poengtere hvilken forelder som har født barnet uten å bruke
 767 begrepet mor. Barnelovsutvalget sin utredning fra 2020 så blant annet på begrepet fødende
 768 forelder.³⁶

³³ [Familie, foreldreskap og barn \(bufdir.no\)](https://www.bufdir.no/familie-foreldreskap-og-barn)

³⁴ [Familie, foreldreskap og barn \(bufdir.no\)](https://www.bufdir.no/familie-foreldreskap-og-barn)

³⁵ [Utenlandsadopsjon - FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold \(foreningenfri.no\)](https://www.foreningenfri.no/utenlandsadopsjon-fri)

³⁶ [NOU 2020: 14 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/NOU-2020-14)

769 Utvalgets primære standpunkt var at barnelovens terminologi bør være kjønnsnøytral. Altså at
770 ordene “mor”, “far”, “medmor”, “mann” og “kvinne” skal byttes ut.³⁷ De påpeker i sin utredning
771 blant annet at “Dagens lovtekniske løsning skaper unødvendige skiller mellom de to
772 foreldrekapskategoriene «far» og «medmor», og dette er skiller som forplanter seg videre i
773 offentlige skjemaer og dokumenter.” og at “Ved å fjerne disse uttrykkene vil loven synliggjøre
774 at foreldreskapskategoriene skal likestilles.”. Ved å bruke kjønnsnøytralt språk om foreldrene
775 forsvinner altså denne problemstillingen. Dette er fordi det vil være samme begrep for
776 forelderen som ikke føder barnet, uavhengig av forelderens kjønn. De foreslår altså
777 “fødeforelderen” om forelderen som føder barnet og “den andre forelderen” om den ikke
778 fødende forelderen når de trenger å refereres til i lovverket. Utvalget hadde ikke nok kapasitet
779 til å fullføre all utredningen knyttet til terminologi og fikk blant annet ikke brukertestet
780 begrepene, men virker sikre på at kjønnsnøytralt språk i barneloven er gjennomførbart og godt
781 tiltak.

782 For å oppsummere er det flere gode grunner til å innføre et kjønnsnøytralt språk når det
783 henvises til foreldre i offentlige dokumenter og i barneloven. Samtidig er det god grunn til å tro
784 at det er veldig gjennomførbart også i offentlige dokumenter ettersom utvalget gir inntrykk at
785 det ikke vil by på noen særlige problemer med kjønnsnøytralt språk i barneloven.

786 ***Spørsmål til diskusjon***

- 787 • Burde vi heller være for å fortsette å utrede kjønnsnøytralt språk når det henvises til
788 foreldre i barneloven og offentlige dokumenter, ettersom det ikke har blitt gjort en
789 fullstendig utredning av et slikt tiltak.

790 **Polypolitikk**

791 **Bakgrunn**

792 I dagens samfunn er poly fortsatt ekstremt tabubelagt og lite kunnskap om, til tross for at flere
793 er åpne enn før. Folk som har flere forhold og relasjoner samtidig, opplever fordommer overalt

³⁷ [NOU 2020: 14 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/NOU2020/14)

794 og at det ikke er plass til dem i samfunnets institusjoner og lovverk. Det finnes så å si nesten
 795 ingen statistikk på hvor mange som anser seg som polyamorøse, men vi vet flere er det og
 796 åpner seg. Derfor er det på tide at samfunnet og lovverket inkludere de og deres rettigheter på
 797 lik linje som de som har monogame forhold.

798 **Rettigheter rundt ekteskap.**

799 Lovverket har i dag ikke rom for flere en to menneske.³⁸ Ekteskapsloven sier i § 1 at to
 800 personer av motsatt eller samme kjønn kan inngå ekteskap. §4 sier også det er forbudt å gifte
 801 seg om tidligere ekteskap fortsatt består. Ekteskapsloven tar for seg mange deler om hvem,
 802 hva og hvordan økonomiske verdier, som f.eks formue, eiendommer og materiell skal eies.
 803 Normalt blir mesteparten felleseie, og ved en skilsmisse vil disse verdiene deles likt, unntak her
 804 er eiendeler de hadde før ekteskap kan de beholde, i tillegg begge partene har individuelle
 805 pensjonsrettigheter. Samtidig kan man også velge hvordan en skal disponere hva de eier i
 806 forkant, og i ekteskapet kan de stifte gjeld med virkning for seg selv. Ved inngåelse av ekteskap
 807 kan man også bli enige om særreie, som er en forhåndsavtale om hvordan ting vil fordeles ved
 808 en eventuelt skilsmisse. Når det kommer til økonomisk ansvar ovenfor barn, har begge partene
 809 ansvar for å bidra økonomisk rundt barneomsorg. Ved en skilsmisse vil også partene fortsatt
 810 ha et ansvar ved barnebidrag.

811 **Drøfting**

812 **Permisjon**

813 I arbeidsmiljøloven kapittel 12 står det en del om hvilke rettigheter en har til permisjon.³⁹ §12-
 814 3 omsorgspermisjon omfatter at far har rett til to ukers permisjon for å bistå moren. Om far og
 815 mor ikke bor sammen kan denne permisjonen utøves av noen andre som bistår moren.
 816 Adoptivforeldre har også rett til to ukers permisjon etter overtakelsen. §12-5
 817 foreldrepermisjon sier foreldre har rett til 12 måneder med permisjon. I tillegg til
 818 foreldrepermisjon finnes det også en permisjon for å ta vare på og pleie pårørende som er i
 819 livets slutfase, §12-10. En har rett til 10 dager permisjon hvert kalenderår for å gi nødvendig
 820 omsorg til foreldre, ektefelle, samboer eller registrert partner.

821 Det blir for dumt å sette en grense på kjærlighet på denne måten. Om mennesker ønsker å
 822 være sammen flere samtidig bør de ha like mye rett til å gifte seg på lik linje som monogame
 823 par. Å gifte seg handler mye om å ha en feiring rundt kjærligheten folk har til hverandre. Selv
 824 om det er en del juridiske rammer i et ekteskap er det også snakk om emosjonelle verdier som
 825 blir vektlagt. Mennesker som har polyamorøse relasjoner bør ha like stor rett til å feire
 826 kjærligheten på denne måten. Flere av de som har polyamorøse relasjoner er gifte, men får
 827 ikke lovt til å ha flere personer i ekteskapet en én av partnerne. Vi ønsker lovverket skal tillate
 828 at flere enn to personer kan inngå ekteskap. Dette er med å gi flere en fin emosjonell feiring av
 829 kjærligheten, samtidig som også alle partene har like juridiske rettigheter. Vi synes også det er
 830 rett alle personene er ivaretatt av de økonomiske rammene, rettigheter rundt dødsfall og arv,
 831 og ved eventuelle brudd og separasjoner. En av ulempene ved å ikke tillate flere i et ekteskap
 832 er knyttet opp til hvem som er mor og far til barn som blir født i familien. Lovverket sier den
 833 som er gift med moren som føder et barn blir sett på som far, selv om en kanskje ikke er den

³⁸ [Lov om ekteskap \(ekteskapsloven\) - Lovdata](#)

³⁹ [§ 12-10. Omsorg for \(arbeidstilsynet.no\)](#)

834 biologiske. Den “biologiske” faren i forholdet vil da ikke ha noen rettigheter juridisk, selv om
 835 han og han som er gift med moren vil begge være foreldre for barnet, men bare den gifte er det
 836 på papiret. Den andre faren, altså biologiske vil ikke ha noen rettigheter rundt permisjon eller
 837 tilgang til offentlige instanser vedrørende barnet. Ved separasjoner her vil også den biologiske
 838 faren ikke ha noe krav på omsorg for barnet. Vi ønsker også at det åpnes for at et barn kan ha
 839 flere enn to juridiske foreldre.

840 Et motargument for å tillate flere personer i ekteskap og like juridiske rettigheter som foreldre
 841 er handler om økonomisk utnyttelse. Det sier seg selv at familiere med flere enn to inntekter
 842 vil ha mer å rutte med. Spesielt rundt dette med permisjon vil en da også få kompensert inntekt
 843 fra staten mens man er i permisjon. Er dette like rettferdige da man allerede har flere andre
 844 inntekter i tillegg til denne? En mulighet er å se nærmere på dette, og innføre satser etter
 845 familiens samlet inntekt for å gjøre det rettferdig for alle familier, både monogame og
 846 polygame. Vi ønsker også å endre arbeidsmiljøloven som omfatter permisjon, med å tilføre at
 847 foreldrene i polyforhold selv skal velge hvem som skal ta ut permisjon i løpet av de 12
 848 månedene. En slik ordning vil bidra til at flere enn to kan være tilstede for barnets startfase i
 849 livet. §12-10 gir rett til å ta ut 10 dager permisjon ved ektefelles slutfase, og også her bør det
 850 være opp til en hvem som skal ta ut dette, eller at alle partene i forholdet vil få muligheten til
 851 det. Ved å innføre ekteskap for flere en to personer, vil også denne paragrafen sikre alle
 852 partenes mulighet til å gi omsorg til sin kjære.

853 **Barn og foreldre**

854 Som nevnt ønsker vi det skal åpnes for flere juridiske foreldre. Dette handler både om
 855 rettigheter til permisjon rundt barnets fødsel, men også andre rettigheter rundt
 856 foreldreansvar. Gjennom oppveksten til barn vil den være innom flere ulike institusjoner i
 857 samfunnet, som barnehage og grunnskole. I tillegg er det foreldrenes ansvar å følge opp
 858 sykdommer og helse frem til barnet er myndig. Idag er det kun de som er juridiske foreldre,
 859 som oftest de biologiske og som har rett til innsyn og oppfølging av barnet. For mennesker i
 860 poly forhold med barn er det ikke alle foreldrene som har denne rettigheten, siden de ifølge
 861 lovverket og papiret ikke er registrert som foreldre, til tross for barnet opplever de som en far
 862 eller mor. Alle foreldrene her er like involverte i barnets liv, og vi tenker det er en selvfølgelig
 863 alle som er så nært knyttet til barnet på denne måten skal få lov til å delta i foreldresamtaler
 864 på skolen og følge barnet til legen. Vi ønsker derfor alle skal ha like rettigheter til informasjon
 865 vedrørende barnet.

866 Ved separasjon eller brudd for mennesker i polyamorøse forhold er det viktig barnets mening
 867 blir ivaretatt når det kommer til bosted og kontakt. En tredje foreldre som ikke er biologisk
 868 eller juridisk foreldre vil fremdeles oppleves som det fra barnets perspektiv, og barnet vil
 869 oppleve en mister en viktig omsorgsperson. Å i utgangspunktet sikre rettigheter til samvær
 870 sammen med barnet, selv om enn ikke er biologisk er viktig. Hvis ikke vil det også være viktig å
 871 høre på hva barnet ønsker og ikke fjerne en viktig forelder fra barnets liv og ønsker.

872

873 **Likestilling og diskrimineringsloven**

874 Likestilling og diskrimineringsloven har som formål å fremme likestilling og hindre
 875 diskriminering. §6 under kapittel 2 lyder som følgende;

876 §6 Diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon,
 877 omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering,
 878 kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjoner av disse grunnlagene er forbudt.
 879 Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk.

880 Forbudet omfatter diskriminering på grunn av eksisterende, antatte, tidligere eller fremtidige
 881 forhold som nevnt i første ledd.

882 Forbudet gjelder også hvis en person blir diskriminert på grunn av sin tilknytning til en annen
 883 person, og diskrimineringen skjer på grunn av forhold som nevnt i første ledd

884 Paragrafen nevner seksuell orientering som omfavner flere ulike spesialiteter og
 885 betydninger.⁴⁰ På en måte vil polyforhold og relasjoner gå under her, samtidig så er det vagt. Vi
 886 ønsker derfor at polyrelasjoner skal nevnes spesifikt i paragrafen og loven i sin helhet for å
 887 tydeliggjøre at diskriminering mot menneskers sitt kjærlighetsliv er forbudt. Som tidligere sagt
 888 opplever mennesker som er poly mye fordommer og diskriminering basert på hvordan de
 889 ønsker leve. Med å inkludere dem på denne måten i likestillingsloven vil de få et mye sterkere
 890 vern i møte med instanser, institusjoner og mennesker på gata.

891 **Spørsmål til diskusjon**

- 892 ● Er det å endre ekteskapsloven og legge mer vekt på polyrelasjoner i likestilling og
 893 diskrimineringsloven riktig virkemiddel for å gi mennesker som anser seg som poly mer
 894 rettigheter? Finnes det eventuelt andre eller flere løsninger man skulle gjort?
- 895 ● Slik punktet om at flere enn to personer kan inngå i ekteskap står nå, kan det innebære
 896 både at en ekteskapskontrakt kan være mellom flere enn to mennesker, og at man kan
 897 inngå i flere separate ekteskap.
- 898 ● I hvilken grad skal barns medvirkning vektlegges ved brudd/skilsmisse i forhold med
 899 fler enn to foreldre?

900 **Familiegjenforening**

901 **Bakgrunn**

⁴⁰ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51>

902 I juli 2020 vedtok regjeringen at de skulle prioritere LHBTI-personer ved uttak av
903 overføringsflyktninger. Dette er en viktig prioritering som signaliserer at man ønsker å tilpasse
904 dagens system til minoriteter og sårbare grupper. Likevel er LHBTI-personer satt i en vanskelig
905 stilling i møte med UDIs system for familiejenforening . Regelverket slår fast at man skal være
906 gift, være forlovet, være samboere eller ha barn sammen, og dokumentasjon på dette, for at
907 det skal foreligge rett på gjenforening for flyktninger i Norge.⁴¹ Disse kravene får uheldige
908 utslag da flertallet av LHBTI-flyktninger til Norge kommer fra land hvor de ikke kan leve ut sin
909 seksualitet, og hvor det er forbudt å inngå ekteskap for LHBTI-par.⁴² Mange lever derfor i ikke-
910 formaliserte relasjoner og familieforhold.

911 **Drøfting**

912 I dag utvises det større grad av skjønn overfor ikke-formaliserte LHBTI-relasjoner og familier
913 enn tidligere. I spørretimen på stortinget 31.01.2021 kom det fram at i saker som omhandler
914 LHBTI-flyktninger har det vært vanlig å ha to saksbehandlere, heller enn en, for å kunne sørge
915 for en grundig vurdering. Dermed behandles disse sakene i praksis på en annen måte enn
916 andre familiejenforeningssaker, og speiler vektleggingen av menneskelige hensyn. I tillegg
917 foreslo Høyre i 2020 at dokumentasjonskravet, som skal vise at man har vært samboere eller
918 er gift, skal erstattes av sannsynliggjøring. Det innebærer at man skal sannsynliggjøre at man
919 har vært partnere. Dette forslaget er en mulig måte å tilpasse regelverket til LHBTI-familier og
920 relasjoner.

921 At UDI bør erstatte kravet om dokumentasjon med sannsynliggjøring er et krav som i seg selv
922 vanskelig å stille, fordi det utelukkende baserer seg på det søkerne sier.⁴³ Det innebærer å
923 legge press på personer i en sårbar situasjon, da forklaringen deres i praksis vil avgjøre
924 fremtiden deres. Det er en krevende situasjon å sette noen i. Samtidig har man svært lite å ta
925 utgangspunkt i utover deres sannsynliggjøring, og å legge det til grunn kan i beste fall være et
926 uttrykk for tillit til søkerens historie, og skape et system som i større grad tar innover seg
927 menneskelig hensyn.

928 Likevel er dagens system preget av krav og regler som er vanskeligere å imøtekomme for
929 sårbare grupper. Blant utfordringene er underholds kravet, som i dag innebærer at
930 referansepersonen må ha en viss inntekt det siste året, og sannsynligheten for at
931 referansepersonen vil tjene nok et år framover.⁴⁴ Det holder ikke at referansepersonen
932 kommer til å tjene nok i fremtiden, hen måtte også hatt en viss inntekt det foregående året.
933 UDI og UNE vurderer inntektssituasjonen på det tidspunktet vi fatter vedtak. I tillegg kan ikke
934 referansepersonen ha mottatt økonomisk sosialhjelp de siste 12 månedene. Den vanligste
935 grunnen til at UNE avslår en søknad dreier seg om hvorvidt underholds kravet er oppfylt.

936 Skeiv Verden løftet fram dette enkelt kravet som noe som gjør det vanskeligere å ta vare på
937 LHBTI-personer i gjenforeningssaker. På UDIs nettsider informerer de om krav til inntekt i
938 familieinnvandrings saker og lister en rekke ulike hensyns som vektet i ulike tenkte situasjoner.
939 Ingen av disse omhandler LHBTI-relasjoner eller familier, det er ikke mulig å finne spesifikk
940 informasjon om hvordan denne gruppen innvandrere behandles i gjenforeningssaker med

⁴¹ [Skal søke: Familieinnvandring med norsk eller nordisk statsborger - UDI](#)

⁴² [Likestillingsombudet kritiserer dagens regelverk: – Forskjellsbehandler homofile flyktninger – VG](#)

⁴³ www.dagbladet.no

⁴⁴ [Familieinnvandring - UNE](#)

941 henhold til underholdskravet. Det står derimot at ved spesielle unntak vektlegges menneskelig
 942 hensyn. Det er verdt å ta inn til betraktning om oppfyllelsen av underholdskravet i LHBTI-
 943 familiegjenforeningssaker bør vurderes med mer skjønn. Dette er et krav som rammer mange,
 944 og som i verste fall kan føre til at grupper eller mennesker i situasjoner med mer akutt behov
 945 for hjelp og beskyttelse, ikke får det.

946 Unntaket fra underholdskravet er ikke noe som dreier seg om at LHBTI-relasjoner og familier
 947 nødvendigvis har dårlige forutsetninger for å oppfylle det. Det foreslås heller fordi de er en
 948 minoritet som bør prioriteres og beskyttes. Unntak fra underholdskravet kan framstå som
 949 kontroversielt, da det er flere ulike livssituasjoner og forhold som er særegne, og kan føre til at
 950 kravet er vanskelig å oppfylle. I tillegg er det mulig å argumentere for at det er flere ulike
 951 grupper og minoriteter som trenger like stor grad av beskyttelse.

952 Selv om praksisen i dag er endret er det mulighet for å gå lengre for å reelt sett sikre
 953 menneskelige hensyn og prioritering av LHBTI-relasjoner og familier som en særlig sårbar
 954 gruppe. En måte å videreføre praksisen i dag er å implementere unntaket fra underholdskravet
 955 og stille krav om to saksbehandlere per sak i regelverket til UDI. Her er det relevant å nevne at
 956 likestillings og diskrimineringsombudet tidligere har kritisert dagens regelverk og oppfordret
 957 UDI til å endre praksis. De ba UDI utvise skjønn i saker som omhandler LHBTI-personer, da
 958 dette er nødvendig for å ta vare på menneskelige hensyn. Selv om praksisen ble endret i 2020
 959 vitner dette om at regelverket burde oppdateres til de standardene som følger av
 960 menneskelige hensyn.

961 Systemet og behandlingen slik den er i dag reflekterer en heteronormativ forståelse av hva par
 962 og familier er. Det følger av dette at forståelse vil sørge for likebehandling av ikke-formaliserte
 963 LHBTI-familier. Å styrke kunnskapsnivå og kompetanse om seksualitet, relasjoner,
 964 kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk i offentlige organer/forvaltningen er noe flere
 965 interesseorganisasjoner løftet fram som en forutsetning for at disse familiene og forholdene
 966 blir ivaretatt av ulike offentlig instanser. Kunnskap og kompetanse om LHBTI-relasjoner og
 967 familier kan bidra til å sørge for at arbeidet med familiegjenforening for LHBTI-personer
 968 forbedres.

969 Grønn Ungdom vil sikre at regelverket ikke har en diskriminerende virkning, ved å
 970 implementere utvisning av skjønn og styrke hensynet til LHBTI-flyktningers rettigheter i
 971 vurderingen av rett på familiegjenforening.

972 ***Spørsmål til diskusjon***

- 973 ● Er sannsynliggjøring den beste måten å erstatte kravet om dokumentasjon?
- 974 ● Er LHBTI-familier og relasjoners situasjon tilstrekkelig særegen for at de som gruppe
 975 kan unntas underholdskravet i familiegjenforeningssaker?

976

977 ***Saksbehandlers konklusjon***

978 Dette er en samling av viktige og verdiliberale politiske tiltak som betyr utrolig mye for utrolig
 979 mange. Særlig er det på høy tid å styrke polyamorøse sine rettigheter og sikre et
 980 familiegjenforeningssystem som i større grad likebehandler ikke-formaliserte LHBTI-familier
 981 og relasjoner.

982 **Forslag til vedtak**

983 **F1:** Den politiske uttalelsen «Mangfoldig familiepolitikk» innstilles til landsstyret slik den
984 foreligger.

985

986 **Vedlegg:** - Mangfoldig Familiepolitikk

987

988 Med vennlig hilsen

989

990 Sigurd Sønsteli,

991 *På vegne av Politisk utvalg for antirasisme og likestilling*

992 *Torsdag, 25. mars 2021*

993

994

995

MANGFOLDIG FAMILIEPOLITIKK

996

997 Det blir stadig flere utradisjonelle, moderne familier som i utgangspunktet ikke faller innenfor
 998 den gammeldagse definisjonen av familie. Det er gode relasjoner og egnethet som må være
 999 avgjørende når man vurderer om noen er gode omsorgspersoner, ikke biologisk tilhørighet,
 1000 kjønnene eller antallet partnere i relasjonen. Derfor må ikke-heteronormative familier ha
 1001 samme beskyttelse, vern, muligheter og plikter overfor hverandre. På denne måten kan
 1002 samfunnet ta vare på dem og sikre at de tar vare på hverandre. Derfor må det juridiske
 1003 regelverket dekke disse familiene, og de må få tilbud på lik linje med tradisjonelle familier i
 1004 offentlige institusjoner, systemer og regelverk.

1005
 1006 Det er også nødvendig at samfunnet har mer kunnskap om mangfoldet av samlivsformer.
 1007 Dette gjelder både i offentlige institusjoner for å sikre at de møter ulike familier på best mulig
 1008 måte, og i barnehagen og skolen, slik at ikke-heteronormative samlivsformer normaliseres og
 1009 likestilles i øynene til fremtidige generasjoner. Nettopp fordi det finnes så mange typer
 1010 familier, er det også på tide å innføre kjønnsnøytralt språk når det henvises til foreldre i
 1011 offentlig dokumenter. På denne måten kan man hindre foreldre fra å bli presset inn i
 1012 kjønnsbaserte roller og fikse skillet som har oppstått mellom far og medmor i offentlige
 1013 dokumenter.

1014
 1015 Det er også på tide å anerkjenne at polyamorøse forhold og monogame forhold er likeverdige.
 1016 Flere mennesker som alle elsker hverandre burde ikke nektes sin rett til å gifte seg eller starte
 1017 en familie. Å ha flere enn to foreldre er ikke skadelig på noen måte. Et varmt og liberalt
 1018 samfunn har derfor som ansvar å muliggjøre det for polyfamilier og polyforhold å kunne
 1019 uttrykke sin kjærlighet i like stor grad som monogame par, og sikre at deres kjærlighet og
 1020 familie er like juridisk legitim.

1021
 1022 Familiegjenforening og familieinnvandring skal sikre at familiemedlemmer som ufrivillig er
 1023 atskilt skal kunne bosette seg sammen i Norge, gitt at den eller de i utlandet har familie med
 1024 oppholdstillatelse i Norge. Dette systemet bærer i dag preg av en tradisjonell og
 1025 heteronormativ holdning til hva familie- og relasjoner er. Regelverket slår fast at man skal
 1026 være gift, være forlovet, være samboere eller ha barn sammen, og dokumentasjon på dette, for
 1027 at det skal foreligge rett på gjenforening for flyktninger i Norge. Disse kravene får uheldige
 1028 utslag da flertallet av LHBTI-flyktninger til Norge kommer fra land hvor de ikke kan leve ut sin
 1029 seksualitet, og hvor det er forbudt å inngå ekteskap for LHBTI-par. Mange lever derfor i ikke-
 1030 formaliserte relasjoner og familieforhold. For å kunne sikre rettigheter for LHBTI-personer
 1031 burde regelverket endres og tilpasses deres situasjon og ta innover seg deres behov for
 1032 beskyttelse. Slik kan Norge sikre et system som i større grad likebehandler ikke-formaliserte
 1033 LHBTI-familier.

1034 **Grønn ungdom vil:**

1035

1036 **Skeiv Familiepolitikk:**

- 1037 ● At kunnskap og kompetanse om relasjonsmangfold, normbrytende familier og
- 1038 seksualitet styrkes i familievernkantorene, utdanningsinstitusjoner og helsevesenet.
- 1039 ● At offentlige tjenester og institusjoners arbeid må være informert av en interseksjonell
- 1040 identitetsforståelse og bygge på god kunnskap om familie-, kjønn og
- 1041 seksualitetsmangfold.
- 1042 ● Øke fokuset på seksualitet og samlivsform i seksualundervisningen på grunnskolen.
- 1043 ● At barn skal lære om ulike samlivsformer i barnehagen.

- 1044 ● At voksne som ønsker å adoptere bør ha samme muligheter til det uavhengig av kjønn,
- 1045 legning og antall partnere. Staten må arbeide aktivt for å sikre avtaler som muliggjør
- 1046 dette.
- 1047 ● At kunnskapsnivået om LHBTI økes i barnevernet og i fosterhjemstjenesten, både i
- 1048 forhold til potensielle fosterhjem, foreldre og barn.
- 1049 ● At det skal jobbes for å rekruttere flere LHBTI-personer som fosterforeldre,
- 1050 avlastningshjem og beredskapshjem.
- 1051 ● At relasjonsmangfoldet i Norske fosterhjem skal kartlegges.
- 1052 ● At det innføres et kjønnsnøytralt språk når det henvises til foreldre i barneloven og i
- 1053 offentlige dokumenter og skjemaer.
- 1054 ● Innføre et kompetansekrav om seksualitet, samlivsform og ulike familieformer i helse -
- 1055 og sosialfaglige utdanninger.

1057 Polypolitikk:

- 1058 ● Bidra til et mer rettslig vern og rettigheter ved polyamorøse relasjoner ved å endre §1 i
- 1059 ekteskapsloven til at flere enn 2 personer kan inngå ekteskap.
- 1060 ● Utrede nye lover rundt fordeling ved skilsmisse hos polyamorøse ekteskap
- 1061 ● Endre lovverket rundt permisjon slik at foreldre i polyamorøse forhold selv kan velge
- 1062 hvem som skal ta ut foreldrepermisjonen.
- 1063 ● Utrede en ordning der foreldrepermisjon har ulike satser ut fra hvilken inntekt familien
- 1064 har.
- 1065 ● Sørge for at barn kan ha flere enn to juridiske foreldre
- 1066 ● Sikre personer i ikke-monogame forhold rettslig tilgang til å registrere sin valgte familie
- 1067 i offentlige registre, for å kunne ha like rettigheter rundt foreldreansvar, helse,
- 1068 permisjon og bisettelse
- 1069 ● Alle foreldre, uavhengig om de er biologiske eller ei bør å rett til innsyn rundt skolegang
- 1070 og helsetilstand for barnet
- 1071 ● Barns ønsker for hvem de anser som foreldre og ønsker å bo med ved brudd skal
- 1072 vektlegges
- 1073 ● Øke kunnskap rundt ulike familieformer.
- 1074 ● Innlemme polyrelasjoner i likestilling og diskrimineringsloven

1075

1076 Familiegjennomføring:

- 1077 ● At LHBTI flyktninger skal unntas kravet om at de må være gift eller forlovet og å være
- 1078 samboere eller ha barn, for å ha rett på familiegjennomføring.
- 1079 ● At flere saksbehandlere skal involveres i saker som angår LHBTI-relasjoner, slik at man
- 1080 sikrer en grundig vurdering, som tar inn de særegne forholdene i den spesifikke sakene.
- 1081 ● At UDI erstatter kravet om dokumentasjon med sannsynliggjøring, der par har vært
- 1082 hindret i å inngå ekteskap på grunn av seksualitet i sitt hjemland. Behandlingen skal
- 1083 legges til grunn det søkerne sier.
- 1084 ● At LHBTI- relasjoner og familier unntas underholds kravet, som stiller krav til inntekt
- 1085 hos referansepersonen.
- 1086 ● At kompetanse og kunnskap om kjønnsidentitet og seksualitet, sammen med kunnskap
- 1087 om LHBTI-livsvilkår og forhold i de vanligste søkerlandene, skal styrkes i UDI og på
- 1088 asylmottak.
- 1089 ● At hver vurdering må ta høyde for individuelle forhold, og ta hensyn til kultur, situasjon,
- 1090 relasjon.

1091

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Miriam Langmoen, Generalsekretær
Dato 29.03.2021
Saksnr. SST-7-21-074

1092

REVIDERING AV

1093

BUDSJETTET FOR 2021

1094 **Bakgrunn og prosess**

1095 Landsmøtet vedtar et budsjett hvert år, så budsjettet for 2021 ble vedtatt på Grønn Ungdoms
 1096 landsmøte i desember 2020. Det er vanlig å revidere budsjettet etter et halvt år, for å gjøre
 1097 eventuelle nødvendige justeringer. Landsstyret gjør det endelige vedtaket om hvordan det
 1098 reviderte budsjettet skal se ut.

1099 Vanligvis består budsjettrevideringen av mindre justeringer: kanskje man ser at sommerleir får
 1100 flere eller færre deltagere enn opprinnelig planlagt, og justerer deretter, eller at
 1101 reisekostnadene for sentralstyret blir lavere enn forventet. Det er ikke meningen å flytte et
 1102 par tusenlapper fram og tilbake under budsjettrevideringen, men se på de ulike
 1103 budsjettpostene og sørge for at vi ligger an til å få gjennomført det vi skal gjennomføre på en
 1104 økonomisk forsvarlig måte, at GU ikke kommer til å gå konkurs, og at vi er godt rustet til
 1105 valgkampen og til neste år.

1106
 1107
 1108 Koronasituasjonen gjør budsjettet litt mindre forutsigbart enn til vanlig. Vi har likevel en grei
 1109 oversikt over hva vi skal prioritere og hva vi får gjennomført.

1110
 1111 Vedlegget viser det foreslåtte reviderte budsjettet, opp mot det vedtatte budsjettet for 2021.
 1112 Budsjettposter med rosa bakgrunn er endringer der vi får mindre penger – altså lavere inntekt
 1113 eller høyere utgifter. Budsjettposter med grønn bakgrunn er endringer der vi får mer penger –
 1114 altså høyere inntekt eller lavere utgifter.

1115 **Litt om egenkapital**

1116 Obs! Det kan ofte være fristende å bruke mer av *egenkapitalen* vår. «Egenkapital» er kort og
 1117 godt hvor mye penger vi har i banken – hvor mye tilgjengelige midler vi har til enhver tid.

1118
 1119 Grønn Ungdom (og andre partier) pleier å bygge *egenkapital* i mellomvalgsår og bruke av
 1120 egenkapitalen i valgår. Det betyr at vi sparer penger i mellomvalgsår og bruker dem i valgår,
 1121 fordi valgkamp er dyrt.

1122
 1123
 1124 Vinteren etter valgår er et økonomisk tricky tidspunkt for partier, fordi man gjerne har skrappt
 1125 kassa i valgkampen, stemmestøtten ikke betales ut før i slutten av mars året etter, og man har

1126 en del utlegg på høsten i tillegg til lønn (LS, skoleringer, depositum for neste års sommerleir). Vi
 1127 bør alltid ha en del i banken for å kunne holde organisasjonen gående og betale ut lønn ved et
 1128 plutselig inntektsfall.

1129
 1130 En vanlig tommelfingerregel er at man alltid skal ha nok egenkapital til å kunne drifte
 1131 organisasjonen i tre måneder, slik at ved en konkurs eller lignende kan man betale ut lønn og
 1132 nødvendige utgifter. For GU vil tre måneders drift tilsvare ca. 450 000 kr. Altså bør vi aldri ha
 1133 mindre enn 450 000 kr på konto – og helst mer.

1134

1135 **Prioriteringer**

1136 Saksframlegger ønsker å prioritere på følgende måte for det reviderte budsjettet:

- 1137 1. Vi skal drive en best mulig valgkamp.
- 1138
- 1139 2. Vi vil ha flest mulige GUere med på flest mulige fysiske arrangementer. Det betyr for
 1140 eksempel at vi bruker mye penger på sommerleir, og at dersom sommerleir ikke blir
 1141 mulig så skal vi arrangere høstleir.
- 1142
- 1143 3. Vi skal ha nok egenkapital igjen etter valget til at vi klarer oss fram til stemmestøtten
 1144 betales ut i mars 2022.

1145

1146 **Foreslåtte endringer**

1147 **Materiell**

1148 Kommunikasjonsgruppa har sett på budsjett for produksjon og salg av materiell, og ønsker å
 1149 justere opp begge postene med 75 000 kr. Dette er en netto null endring – vi øker både
 1150 utgifter og inntekter med 75 000 kr.

1151
 1152 Endringen skyldes at kommunikasjonsgruppa tror det blir mulig å selge mer materiell enn i
 1153 2019, og skal produsere en del materiell som egner seg godt for salg. I tillegg blir
 1154 produksjonskostnaden per brosjyre, per t-skjorte osv litt høyere enn i 2019, fordi vi skal
 1155 produsere materiell på både bokmål og nynorsk og derfor trenger to ulike trykk.

1156

1157 **Skoleringer**

1158 Vi budsjetterte opprinnelig med å bruke 150 000 kr på skolering (fylkesleder- og
 1159 økonomiansvarlignsamling, talentutviklingsprogram, kanskje Grønnhetsakademiet), pluss 90
 1160 000 kr på valgkampskoleringer – totalt 240 000 kr.

1161

1162 Vi har fått avslag på 100 000 kr i skoleringsstøtte fra LNU, så inntektsposten «Bidrag andre
 1163 organisasjoner (LNU)» er justert ned med 100 000 kr. I tillegg har den første debattskoleringen
 1164 blitt digital, valgkampsjefskoleringen blir digital, og fylkessekretærene organiserer digitale
 1165 styreskoleringer. Alle disse har dermed utgifter på tilnærmet null.

1166

1167 Så hvilke skoleringer har vi igjen, som fortsatt kan bli fysiske?

1168

- 1169 1. Debattskolering 18.-20. juni
- 1170 2. Skolering for nyvalgte fylkesledere og økonomiansvarlige i oktober

1171 (Debattskoleringen på sommerleir dekkes av sommerleirposten.)

1172

1173 I tillegg har vi folkevalgtsamlingen som ble utsatt fra i fjor. Den dekkes av midler vi har fått av
 1174 LNU, så om den blir dyrere eller billigere koster den uansett netto 0 kr for GU.

1175

1176 Saksbehandler mener at debattskoleringen i juni bør beholde hele budsjettet på 90 000 kr til
1177 valgkampskolering. En fysisk skolering i juni kan bli dyr hvis vi må overholde strenge
1178 smittevernregler.

1179
1180 Men vi trenger ikke 150 000 kr til fylkesleder- og økonomiansvarligskolering i oktober, så
1181 saksbehandler foreslår å justere ned posten til 50 000 kr.

1182 1183 Internasjonalt

1184 Saksbehandler har vært i kontakt med Pauline, om hvorvidt vi bør endre posten med penger til
1185 internasjonale ting. I utgangspunktet er det budsjettet 10 000 kr. Pauline ønsker å øke denne
1186 posten til 20 000 kr. Dette vil gjøre det mulig å:

- 1187 1. Bidra like mye til sommerleiren på Åland som det svenske GU gjør.
- 1188 2. Sende fire stk (Pauline, Miriam A, Elisabeth og Peter) til COP26 i november.

1189 Saksbehandler synes dette høres fornuftig ut og vil gjøre det mulig for flest mulig GUere å
1190 delta på internasjonale ting.

1191 1192 Landsstyret

1193 LS-1-21 og LS-2-21 blir begge digitale. Saksbehandler håper at vi vil kunne ha et fysisk LS-3 i
1194 høst, og foreslår å justere ned landsstyreposten til 60 000 kr for å dekke dette.

1195 1196 Kontor

1197 Denne posten er foreslått justert opp med 10 000 kr. Det er fordi koronasituasjonen krever en
1198 del tilpasninger for at de frikjøpte og ansatte skal kunne jobbe hjemmefra på en forsvarlig
1199 måte, for eksempel innkjøp av ekstra datautstyr.

1200 1201 Sommerleir

1202 Sommerleirsjef Elisabeth har laget to alternative budsjetter for sommerleir: ett der vi kan ha
1203 50 deltagere, i tillegg til frivilligteam og sentralstyre, og ett der vi kan ha 100 deltagere. Den
1204 dyreste varianten vil koste ca. 350 000 kr. Saksbehandler ønsker derfor å øke
1205 sommerleirbudsjettet fra 316 750 kr til 350 000 kr. I tillegg har Elisabeth varslet at vi kommer
1206 til å få ca. 10 000 kr mindre i billettinntekter enn forventet, så dette er justert ned.

1207
1208 Obs: Vi anser det per nå som svært sannsynlig at vi klarer å avholde sommerleir. FHI anslår at
1209 alle over 18 skal være fullvaksinerte i midten av juli 2021, og flere vaksiner blir nå gradvis
1210 godkjent til bruk av unge mellom 12 og 18.

1211 1212 Sentralstyret

1213 Det er satt av 90 000 kr til sentralstyret, hvorav 60 000 kr skal brukes på SSTs reiser utenfor
1214 skolevalgkampen. Reiseforholdene ser foreløpig dårlige ut, og saksbehandler foreslår å justere
1215 ned posten med 15 000 kr.

1216 1217 Høstleir og fullmakt til sentralstyret

1218 Landsmøtet vedtok at sentralstyret skulle legge fram en plan for hvordan pengene i budsjettet
1219 skal brukes hvis arrangementer må avlyses, og at denne planen skal godkjennes av LS.

1220
1221 Saksbehandler foreslår følgende:

- 1222 1. Dersom sommerleir må avlyses, skal sentralstyret prioritere å arrangere en høstleir
1223 eller vinterleir som erstatning.
- 1224 2. Penger avsatt til nasjonale arrangementer (sommerleir, LS, GULM, skoleringer) skal
1225 brukes på andre nasjonale arrangementer dersom det opprinnelige arrangementet
1226 ikke kan avholdes fysisk.

- 1227 3. Sentralstyret skal prioritere å få flest mulig GUere på flest mulig fysiske nasjonale
1228 arrangementer.
1229 4. Dersom et arrangement avlyses og det ikke er mulig å bruke pengene på andre fysiske
1230 arrangementer, får sentralstyret fullmakt til å enten bruke pengene på valgkamp eller
1231 overføre dem til egenkapital for neste år.

1232 Det innstilles altså på at LS gir sentralstyret fullmakt til å omdisponere penger dersom en
1233 budsjettert post ikke lar seg gjennomføre, i tråd med prioriteringene over. (Sentralstyret fikk
1234 en lignende fullmakt av LS i fjor.)
1235

1236 **Spørsmål til diskusjon**

- 1237 • Er det riktig å gi sentralstyret makt til å omdisponere såpass mye penger? Bør
1238 endringer heller gå via epostvotering i LS?
1239
1240 • Er det riktig å justere opp materiellbudsjettet såpass mye?
1241

1242 **Saksbehandlers konklusjon**

1243 Saksbehandler mener det innstilte reviderte budsjettet gir oss gode retningslinjer for resten av
1244 året. Saksbehandler tror også det er viktig at SST får fullmakt til å omfordele budsjettmidlene i
1245 større grad enn vanlig, slik vi gjorde i fjor. Dette vil gjøre det mulig å være fleksibel i den usikre
1246 situasjonen vi står ovenfor.
1247

1248 **Forslag til vedtak**

1249 **F1:** Det reviderte budsjettet for 2021 innstilles til landsstyret slik det foreligger.
1250

1251 **F2:** Sentralstyret innstiller på at landsstyret gir SST følgende instruksjoner og fullmakter for den
1252 økonomiske styringen av Grønn Ungdom i 2021:

- 1253 1. Dersom sommerleir må avlyses, skal sentralstyret prioritere å arrangere en høstleir
1254 eller vinterleir som erstatning.
1255 2. Penger avsatt til nasjonale arrangementer (sommerleir, LS, GULM, skoleringer) skal
1256 brukes på andre nasjonale arrangementer dersom det opprinnelige arrangementet
1257 ikke kan avholdes fysisk. Sentralstyret får fullmakt til å omdisponere disse midlene ved
1258 behov.
1259 3. Sentralstyret skal prioritere pengene å få flest mulig GUere på flest mulig fysiske
1260 nasjonale arrangementer.
1261 4. Dersom et arrangement avlyses og det ikke er mulig å bruke pengene på andre fysiske
1262 arrangementer, får sentralstyret fullmakt til å enten bruke pengene på valgkamp eller
1263 overføre dem til egenkapital for neste år.

1264

1265 **Vedlegg**

1266 1 - Forslag til revidert budsjett for 2021
1267
1268

1269 Med vennlig hilsen

1270

1271 Miriam Langmoen,
1272 *generalsekretær*

1273

1274 Oslo, 29. mars 2021
1275

1275

2021

**Vedtatt
GULM 20**
**Forslag
revidert
budsjett**
Note til foreslått revidert budsjett

Sum inntekter	3 789 526	3 754 526	
Statlig støtte etter partiloven	267 526	267 526	
Medlemskontingent	70 000	70 000	
Inntekter forretningsvirksomhet	100 000	175 000	
Andre inntekter (inkl egenandeler LM og sommerleir)	125 000	115 000	35.000 til landsmøtet, 75.000 til sommerleir, 5.000 til skoleringer
Bidrag privatpersoner og foretak			
Bidrag andre organisasjoner (LNU)	790 000	690 000	500.000 Frifond, 190.000 Momskompensasjon
Støtte fra MDG	1 299 000	1 299 000	
Overføring fra lokallag	1 138 000	1 138 000	<i>65% av stemmestøtten fylkeslagene mottar. Ingen fylkeslag skal sitte igjen med mindre enn 40 000 kr i stemmestøtte.</i>
Sum kostnader	4 294 276	4 224 026	
Drift	378 276	388 276	
Bemanning drift (faste)	127 276	127 276	Økonomimedarbeider
Husleie, kontor, regnskap, o.l. (fast)	211 000	221 000	33.000 NationBuilder, 85.000 andre datasystemer, 33.000 revisjon, 60.000 husleie, 10.000 hjemmekontorutgifter
Andre kostnader drift	40 000	40 000	Medlemsskap FYEG

Kommunikasjon og valgkamp

1 130 000 1 205 000

Bemanning kommunikasjon (faste)

Ekstra bemanning valgkamp

Materiell

Markedsføring (luft)

Åpne møter, verving, arr. (bakke)

Annet valgkamp

		305.000 Rådgiver på politikk og kommunikasjon, 95.000 Frikjøp kommunikasjonssjef
400 000	400 000	
380 000	455 000	
190 000	190 000	20.000 overføres fra 2020
60 000	60 000	Inkluderer reiser i skolevalgkampen
100 000	100 000	90.000 Valgkampskolering

Org og møter

2 311 000 2 155 750

Bemanning organisasjon (faste)

Sentralstyret (SST)

Landsstyret (LS)

Landsmøte (GULM)

Skolering, internasjonalt, komiteer og annet

Sommerleir

1 409 000	1 409 000	862.000 Lederverv, 547.000 andre ansatte
90 000	75 000	45.000 skal gå til reise utenfor skolevalgkampen
143 500	60 000	
186 750	186 750	
165 000	75 000	50.000 Skolering, 20.000 Internasjonalt, 5.000 Valgkomiteen, 0 Kontrollkomiteen, 0 MDGLM-delegasjonen
316 750	350 000	

Lokallag og andre

475 000 475 000

Utbetaling LNU-midler til fylkeslag

Støtte fylkeslag

Utlegg lokallag

475 000	475 000

Tilbakebetaling ubrukte midler til
LNU

--	--

Årsresultat	-504 750	-469 500
-------------	----------	----------

Egenkapital 01.01	1 000 000	1 000 000
-------------------	-----------	-----------

Egenkapital 31.12	495 250	530 500
-------------------	---------	---------

1276

1277